

MESE ÓVODA

HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

2013.

Készítette: Tóthné Szatmári Ágnes

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	3
II. GYERMEKKÉP ÓVODA KÉP	7
GYERMEKKÉPÜNK	7
ÓVODAKÉP	8
NEVELÉSI ALAPELVEINK	8
AZ ÓVODA NEVELÉSI FUNKCIÓI	10
III. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAKÍTÁSA BENNE A MOZGÁSTEVÉKENYSÉG	11
2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI NEVELÉS, SZOCIÁLIS TAPASZTALATOK BIZTOSÍTÁSA	14
3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS	17
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	18
SZEMÉLYI FELTÉTELEK	18
TÁRGYI FELTÉTELEK	19
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	20
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	23
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	28
JÁTÉK	28
VERS, MESE	31
ÉNEK- ZENE, ÉNEKES JÁTÉK	34
RAJZOLÁS MINTÁZÁS KÉZIMUNKA	37
MOZGÁS	38
KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	40
MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	43
A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	44
VI. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁS KOR VÉGÉRE	45
AZ SNI GYEREKEK INTEGRÁCIÓJÁNAK FELADATAI: Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
VII. GYERMEK ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK:	52
VIII. A SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI AZ ÓVODÁBAN:	53
IX. NÉMET NEMZETISÉGI HELYI PROGRAM	54
X. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	59
XI. ÜNNEPEK AZ ÓVODÁBAN	59
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	63
NYILATKOZAT	64
MELLÉKLETEK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BEVEZETÉS

Alapprogramunk a hazai nevelés hagyományaira, értékeire, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a magyar óvodai nevelés nemzetközileg elismert gyakorlatára épít. Megvalósítása során messzemenően figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, eltérő szociokulturális hátterét.

Biztosítjuk az alapvető szabadságjogok az emberi jogok, és a gyermekeket megillető jogok, érvényre juttatását.

A program jogszabályi háttere:

Magyarország Alaptörvénye

A 2011 évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról.

20/2012. EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012 EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve 2011. CLXXIX. tv a Nemzetiségek jogairól

17/2013 III.1. EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve

363/2012. (XII.17) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Nevelési alapelveink kialakításánál az alábbiakat vesszük figyelembe:

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok, és a gyermekeket megillető jogok, az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, különös figyelemmel arra, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen megfelelő színvonalú nevelésben.

A Mese óvoda arra vállalkozik, hogy a 3-6-7 éves gyermekeket gondozza, civilizálja, és az elsődleges, és másodlagos intelligenciabázis életre szóló alapjainak lerakásában közreműködjön, a családdal együttműködve, az elemi szokások, viszonyulások megerősítésével.

A gyermeket, - mint fejlődő személyiséget- gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése, elsősorban a család joga, és kötelessége.

Az óvodai nevelés kiegészítő szerepet játszik a kisgyermek nevelésében.

A nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét (17/2013.(III.1) EMMI rendelet) figyelembe véve alakítjuk a nemzetiségi nevelést intézményünkben.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése során figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelvét.

Egyenlő hozzáférést biztosítunk a gyermekek számára valamennyi olyan tevékenységben, melyben életkora, és fejlettségi szintje figyelembevételével, balesetmentesen tud részt venni, - beleértve a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű gyermekeket, és a kisebbségi nevelésben résztvevőket.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek különbözőségét, elfogadásukat, befogadásukat elősegítjük:

- figyelemmel kísérjük a beilleszkedésüket
- megismerésükre, kulturális, vagy más különbözőségük kezelésére, szakmai anyagokból felkészülünk, fejlődésüket az óvodai nevelés egész időtartama alatt nyomon követjük.
- életkori szakaszaik sajátosságát, és egyénenként változó testi, és lelki szükségleteik kielégítését, a lehetőségek, és a helyi adottságok figyelembevételével alakítjuk
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelése, elsősorban a család feladata.
- A gyermeki személyiséget szeretet elfogadás, tisztelet, megbecsülés, és bizalom övezi, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai módszereknek, hatásoknak a gyermeki személyiséghez kell igazodniuk.

Nevelési célunk kisgyermekek nevelése, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, és befogadása, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, az érés sajátos törvényszerűségeinek figyelembevételével, türelemmel, a számukra szükséges idő, és az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Az intézmény jellemző adatai

Intézményünk neve: Dunaharaszti Mese Óvoda

Német neve: Marchen Kindergarten Dunaharaszti

Székhelye: 2330 Dunaharaszti Temető u. 26

Telephelyei: 2330 Dunaharaszti Temető u.26

2330 Dunaharaszti Dózsa György út.55.

Telephelyén működő tagintézményei:

- Dunaharaszti Mese Óvoda Napsugár Tagóvodája
- Dunaharaszti Német Nemzetiségi Tagóvodája
- Marchen Deutsche Nationalitäten Kindergarten Dunaharaszti

Intézmény OM azonosítója:032976

Törzskönyvi azonosítója: 653365

Létrehozásának ideje: 1976

Típusa szerint: Óvoda

Gazdálkodási besorolása: Önállóan működő költségvetési szerv.

A költségvetési szerv jogállása: önálló jogi személy

Közfeladata: Óvodai nevelés.

Feladata a gyermekek nevelése hároméves kortól a tankötelezettség kezdetéig, a gyermek neveléséhez szükséges, teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében.

A költségvetési szerv államháztartási szakágazati rend szerinti besorolása: Óvodai nevelés

Ellátandó alaptevékenységei:

- Óvodai nevelés ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése ellátása
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás
- Óvodai intézményi étkeztetés
- Munkahelyi étkeztetés (közalkalmazott)

Nemzetiségi feladata: nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése

Az intézmény német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda.

Működési köre: Dunaharaszti Város közigazgatási területének a MÁV vonalától kelet felé eső része

Az intézmény működtetője: Dunaharaszti Város Önkormányzata

A csoportok száma:

Dunaharaszti Mese Óvoda székhely-intézmény 12

Dunaharaszti Mese Óvoda Napsugár tagintézmény 6

Összesen: 18

A sajátos nevelési igényű gyermekek alábbi típusait látja el az intézmény:

Szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- a) enyhe fokban mozgásszervi, érzékszervi fogyatékos látás, hallássérült);
- b) beszéd fogyatékos;
- c) a fentiek közül több enyhe fokú fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos;
- d) egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő; a többi gyermekkel együtt (integráltan) nevelhető gyermekek.

GYERMEKKÉP ÓVODA KÉP

GYERMEKKÉPÜNK

A kisgyermek fejlődését biológiai, genetikai, pszichofizikai lehetőségek, spontán, és tervszerűen alakuló események, társadalmi, és természeti törvények, környezeti hatások alakítják.

E tényezők együttes hatására, életkori szakaszonként, és egyénenként változó, testi, és lelki szükségletei vannak. A gyermeket körülvevő személyi, és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van a személyiség szabad kibontakoztatásában.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú,- törekszik a gyermeki személyiség kibontakoztatására, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, a befogadó nevelést, a gyermeki személyiséget az individuum egyediségének tiszteletben tartását középpontba helyezve.

Valljuk, hogy minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben minden gyermek számára egyformán magas színvonalú szeretetteljes, előítélet-mentes nevelésben részesüljön. Ezen feltételek megteremtése, a felnőttek számára kötelesség, a gyermek, számára alapszükséglet.

Célunk:

- az élet szempontjából lényeges kapcsolatrendszer megalapozása,
- az önismeret kezdeteinek megalapozása
- kapcsolódás kialakítása a társakhoz felnőttekhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz a természeti és tárgyi környezethez
- kötődés kialakítása a nemzeti, etnikai kultúrához, az anyanyelv, a mese, a hagyományok, a zene, a képző és népművészet eszközeinek felhasználásával
- az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának megalapozása
- az érzelmi nevelés és szocializáció során a modellértékű befogadó attitűd kialakítása

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

ÓVODAKÉP

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, mely kiegészíti a családi nevelést. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk arra vállalkozik, hogy a szülőkkel együtt, neveljük, és fejlesszük a ránk bízott 3-6-7 éves gyermekeket, életkori, és egyéni sajátosságaik figyelembevételével.

Az óvoda funkciói: óvó, védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Közvetetten segítjük a gyermek iskolai közösségbe történő beilleszkedéséhez szükséges, gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek környezet tudatos magatartásának kialakulását, az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, és a tárgyi környezet kialakításával.

Az óvodai nevelés célja: a gyermekek, a különleges gondozást igénylő gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, és személyiségének kibontakoztatásának **elősegítése**, az életkori és egyéni sajátosságok, eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével. különös tekintettel ennek a fejlődési ütemnek negatív vagy pozitív jellegére. Célunk a lemaradók, lassabb ütemben fejlődők felzárkóztatása, illetve a tehetséges gyermekek további fejlődésének elősegítése.

NEVELÉSI ALAPELVEINK:

1. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, és bizalom övezi.
2. A nevelés lehetővé teszi, és segíti a gyermek személyiség fejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
3. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az alapelvek megvalósítása:

Az óvónő dolga az, hogy keveset, a lassan, és jól, elve alapján, neveljen, és a legalkalmasabb megoldást keresse. A jó családi bánásmódhoz hasonló nevelői légkörben, megértő, és elfogadó, a gyermek biztonsága, testi és érzelmi szükségletei alapján olykor ésszerűen korlátozó nevelői magatartást tanúsítson. A szabadság, és a korlátozás kellő arányával biztonságot, és bizalmat, elfogadást, és védelmet nyújtson.

Gondoskodjon a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális, és az értelmi képességek egyéni, és életkor specifikus alakításáról

A pedagógus segítse hozzá a gyermekeket, annak a motívum, és képzetkincsnek a begyűjtéséhez, ami tartalmilag, és társas szempontból is, változatos, érdekes játszás forrása, és a mese elképzelésének feltétele. Leleményes, kíváncsiságot keltő tevékenységével, egyszerű, tiszta, könnyen utánozható minták nyújtásával vezesse rá az óvodásokat, a folyamatosan bővülő játék motívumkészletének összerakására, variálására.

Gondoskodjon a gyermeki közösségben végezhető sokszínű,- életkornak, és fejlettségnek megfelelő,- szabad JÁTÉKRÓL, és más tevékenységekről

Közvetítse, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakat.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében, biztosítjuk az önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A migránsok gyermekei,(hazájukat elhagyni kényszerült) óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok, és alapvető szabadságok védelmét.

AZ ÓVODA NEVELÉSI FUNKCIÓI

Óvó védő funkció

- gondozás és az alapvető szükségletek kielégítése (testápolás, öltözködés, étkezés, pihenés)
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- pedagógusok és a dajka szerepe a gondozás folyamatában
- önkiszolgálás és önállóságra nevelés
- érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése

Szociális funkció

- egymás munkájának megbecsülése
- udvarias beszéd mintakialakítása
- türelmes, emberi hangot használunk kritikus esetekben is, az esetleges konfliktusok kezelésére
- megértő, segítő attitűd tanúsítása a gyermekekkel, szülőkkel és kollégákkal
- elfogadjuk és tiszteletben tartjuk a másságot, míg más jogait ez nem veszélyezteti
- Erkölcsi támogatást nyújtunk a szülőknek a családi neveléshez

Nevelő, személyiség fejlesztő funkció

A személyiség fejlődés egyszerre érés, és tanulás, gyakorlás, és nevelés állandó kölcsönhatásának következménye.

- testi, szociális, és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakítása

Gondoskodunk a gyermeki közösségben végezhető sokszínű-az életkornak és a fejlettségnek megfelelő – tevékenységek szervezéséről és műveltség tartalmak közvetítéséről

Közvetetten segítő funkció, az iskolai közösségbe illeszkedő személyiség vonások fejlesztése.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítását:

- a gyermek testi fejlődésének elősegítése
- egészséges életmód alakítása
- egészségvédelem
- biztonságos és egészséges környezet alakítása

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns családok, (hazájukat elhagyni kényszerült) gyermekek nevelésében biztosítjuk önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. A német nemzetiséghez tartozó gyermekek számára a nemzetiségi anyanyelven történő nevelést, az igények és lehetőségek figyelembevételével megszervezzük.

A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

Az óvodai nevelés feladata a 3-7 éves gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül, az egészséges életmód alakítása, érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés, az anyanyelvi értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, és a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Az egészségnevelés, melynek célja, hogy az egészség-kultúra szint emelésével, az életmód formálásával elősegítse az egészség kialakítását, megtartását, a betegségek megelőzését, vagy az egészség minél előbbi visszaállítását. Az embernek önmagával harmóniában kell élnie. Ennek feltétele, hogy testileg-lelkileg egészséges legyen: meg tudja őrizni, helyre tudja állítani jó közérzetét, optimális legyen személyiségének működése, fejlődése. A testileg-, lelkileg egészséges ember lesz képes a személyes érdekeit szolgáló döntéseket meghozni, azokat végrehajtani. és megvalósítani. Az óvodában a személyre szabott nevelés célja az önfejlesztés, amely magában foglalja az önállóságra nevelést, az egyéniségfejlesztést az én, és személyes tudat kialakulásának, fejlődésének segítését.

Célunk az egészséges és kulturált személyiség fejlesztése érdekében a személyes motívumok kialakítása.

Az önkiszolgálási motívumok közé tartozó biológiai szükségletek, komfortszükséglet, mozgás és élményszükséglet kielégítése.

Az önvédelmi motívumok fejlesztése az egészséges életmódra nevelés, konfliktusok kezelésére történő nevelés.

Az önértékelési motívumok fejlesztése, önbizalom, önbecsülés, reális, a képességeket is figyelembe vevő teljesítményértékelés eredményeként.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteik, és mozgásigényük kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek egészségének óvása, edzése, megőrzése, testi képességeinek fejlesztése, harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- az egészséges életmód, testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés a betegség megelőzés, és az egészség megőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez szükséges biztonságos környezet alakítása
- a környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- részvétel a szakemberek segítségével, és a szülőkkel együttműködve, a speciális gondozó, prevenciós, és korrekciós, testi, lelki nevelési feladatok ellátásában.

Óvodánk pedagógiai programjában a szokásrend kialakítása az óvodába lépés napjától fokozatosan megkezdődik.

Önkiszolgálással,- tisztálkodással,- ápoltsággal kapcsolatos szokások alakítása során:

- válják szokásukká a kézmosás, és a WC megfelelő használata
- festés, ragasztás, gyurmázás, kerti munkavégzés, homokozás után, mossanak kezét
- használják a szappant, körömkéfét, cipőkefét, ruhakefét
- étkezés előtt mindig mossanak kezét, használják a saját törölközőjüket, töröljék szárazra a kezüket
- vegyék észre önállóan is, hogy szükség van kézmosásra
- ebéd után önállóan mossanak fogat, a fogápolási eszközeiket tartásukban
- pihenés, alvás előtt felső ruhájukat vegyék le, hajtsák össze, ébredés után ágyneműjüket rendezzék el, vagy hajtsák össze, segítsenek az ágyazásnál.
- Szükség szerint, pihenés után, fésülködjenek meg a saját fésűjükkel
- Orrukat tanulják meg kifújni, köhögéskor, tüsszentéskor, forduljanak félre, takarják el a szájukat, használják a zsebkendőt
- Ruházatukat tartásukban, legyenek képesek a ruha ujját felhajtani, a felsőruhát betűzni elől és hátul, nadrágjuk szárát a cipőre ráhúzni

- Vegyék észre, ha melegük van, vagy ha fáznak, és ennek megfelelően vegyék fel, vagy le a holmijukat
- Testneveléshez, tornaszobai mozgáshoz öltözzenek át, kezdetben segítséggel, később önállóan
- Környezetüket, személyes holmijukat tartsák rendben, legyen igényük az esztétikus, tiszta élettérre.

Étkezési szokások alakítása:

- az ételt jól rágják meg, csukott szájjal egyenek, az asztalnál egyenes háttal üljenek
- az evőeszközt tanulják meg három ujjal fogni, használják a villát és a nagyobbak a kést
- a tányér fölé hajolva étkezzenek, a saját tányérjukból
- annyi ételt kérjenek, vagy szedjenek, amennyit elfogyasztanak
- használják a szalvétát étkezés, és vízivás után
- fogyasszanak szívesen gyümölcsöt, és nyers zöldséget

2. Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés

A biztonságérzet, az egyik alapvető emberi, és gyermeki szükséglet, amely a fizikai életben maradást biztosítja az élőlény számára. A kisgyermek számára a biztonságot az óvónő jelenléte jelenti, aki derűs nyugalmával, kedves, tapintatos viselkedésével ismétlődő cselekvésekkel, napirenddel megteremti azt a környezetet, melyben a gyermek komfortosan, jól érezheti magát.

Az óvodás gyermek sajátossága, hogy érzelmileg vezérelt, indulatainak, vágyainak még nehezen tud határt szabni. Egyik percben még sír, a másik percben már nevet. Az egész világot, az élőlényeket, személyeket, tárgyakat, eseményeket az érzelmek felől közelíti meg. Az érzelem szemlélet folytán választja el egymástól, és értékeli, a kellemes, a kellemetlen, azaz a pozitív és negatív érzésekkel kapcsolatos élethelyzeteket, a benne szereplőkkel együtt.

Miután a realitás érzék még nem funkcionál,(mert kevés az ismeretanyaguk, tudásuk), az érzelmek határozzák meg az értékítéleteiket.

A gyermek nem titkolja érzelmeit, a nyílt megjelenítése azonnal tájékoztatja a felnőttet az aktuális érzelmeiről. A gyermek elvárja, hogy figyeljünk az érzelmeire, vegyük észre, hogy rossz kedve van, vagy dacol, vagy éppen elege van belőlünk. A gyermeknek joga van a hangulatváltáshoz, neki is lehetnek rossz percei rossz napjai, amikor semmi se jó, vagy mindent visszautasít.

A pedagógus feladata, hogy igyekezzék kideríteni, mi okozza a jó, vagy rosszkedvet. Az utóbbi estén, lehetőség szerint, tegye meg a szükséges lépéseket a negatív érzelmet kiváltó ok megszüntetésére, és érezzen együtt, a gyermekkel, hogy ő lássa, érezze, vele vagyunk, megértettük őt.

A gyermek és óvónő, gyermek és dajka közti bizalom kialakulása hosszabb időt vehet igénybe. A felnőttől kiinduló elfogadás az első lépcső, melyre később épül rá, a kölcsönös szimpátia, az egymásra érzés.

A bizalomerősítéshez hozzátartoznak a testi kapcsolatok formái is – karolás, átölelés, simogatás, érintés, puszi, felemelés, ölbe vétel, és minden olyan mozgás cselekvés, ami kettőjük összetartozását igazolja. A bizalom erősödésének fő pozitívuma, hogy erősödik az

önbizalom, az énkép, a jó tulajdonságok elismerésével, és tudatosításával, együtt segíti az elfogadást, a toleranciát.

A bizalommal együtt alakul ki a ragaszkodás, mely sorozatos pozitív élmények következtében jön létre. A kellemes érzésekkel kísért, és együtt átélt óvodai szituációk, a benne szerzett tapasztalatok, előre vetítik az összetartozás érzését, mely folyamatosan táplálja a ragaszkodás erősödését személyekhez, pl. csoport társaik), helyzetekhez.

Nevelésünk fontos feladata, hogy a lehető legtöbb olyan óvodai helyzetet teremtsük meg a gyermek számára, ahol pozitív élményekben, és érzelmekben tobzódhat. Ezekre emlékezve, kialakul az a bázis, amelyre épülve, a legkritikusabb helyzeteket is képessé válik elfogadni, tudomásul venni, és hajlandó lesz átvészelni, annak a reményében, hogy majd jobbra fordulnak a dolgok.

Az óvodás a tapasztalatai, ismeretei hatására egyre aktívabb szereplője lesz a saját nevelésének. Felismer, és értelmez helyzeteket, elfogad, és visszautasít dolgokat, önmaga elhatározásából megfelel, vagy ellenáll a kívánalmaknak. Felfogja, hogy a felnőtt- gyermek viszonyban, ő az alárendelt, és bár időnként fellázad, az esetek jó részében elfogadja a gyermeki státust. Ebben segítik őt a felnőtthez fűződő kötődései, a meglévő csoport közösség, az elfogadás, és a követelés.

A képességek csak tevékenység gyakorlás közben alakulnak, ezért a gyermeknek minél több lehetőséget kell biztosítani az önálló tevékenykedésre, erőfeszítésre. Probléma megoldásnál, ha túl gyorsan adunk segítséget, és ezt többször ismétljük, idővel kialakulhat a gyermekben, hogy csak segítséggel képes produkálni. Későbbi kudarcait, pedig annak tükrében igazolja vissza, hogy nem kapott kellő segítséget, ezért nem ért el eredményt.

A képességek alakulása érzelmekkel párosul, a cselekvéses tevékenység végzéséhez ezért előbb, ki kell alakítani a belső indítékok rendszerét, a kellő motivációs struktúrát, melyek biztosítják a tevékenységek állandóságát.

A pedagógus feladata:

- elfogadás, megértés, együttérzés, segítőkészség, derűs biztonságos légkör kialakítása és mintaadás a gyermekek számára. Ebben az óvoda valamennyi dolgozója mutasson példát.

- Tegye lehetővé, kevés, következetesen betartott szabály gyakorlását.

Értő figyelemmel közelítsen a gyermekhez.

- Érzelmileg értse meg a gyermeket, parancsolás helyett, kérjen, kérdezzen, tiltás helyett javasoljon. A gyermekkel való kommunikáció során az értő figyelmet alkalmazza. Tiltás helyett a helyes magatartást helyezze előtérbe.

Ne vedd fel! helyett, Hagyd ott!

Ne lépj a pocsolyába! helyett, Kerüld ki a pocsolyát!

Ne nyisd ki az ajtót! helyett, Hagyd csukva az ajtót!,

Ne kiabálj! helyett, Maradj csendben!

Ne vágj a szavamba! helyett, Elmondom, aztán meghallgatlak!

Ne beszélj bele! helyett, Várd meg, amíg befejezi!

Ne tedd, ide! helyett, Tedd, máshová!

- A gyermek képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások alakításába

- Biztosítson a gyermeki tevékenységhez szabad határokat, a határok pontos, egyértelmű megjelölésével, a határok betartását erősítse dicséretekkel, a többszöri határ túllépéseknél vezessen be konzekvenciákat.

- Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha eredménytelennek érzi a nevelői ráhatást

- Bátorítsa a gyermekeket, hogy belső elégedettségük és pozitív énképük erősödjön

- Az agresszív gyermek az agresszivitásán keresztül, ne kapjon több figyelmet. A pedagógus keresse az agresszió okát, próbálja pedagógiai ráhatással ellensúlyozni, szükség esetén szakember segítségét vegye igénybe.

- A lassabban fejlődő, szociális hiányosságokkal küzdő gyermekekre biztosítson elegendő időt, és gyakorlási lehetőséget, hogy a bizalom, a szokások, a szabályok elfogadása, betartása kialakuljon, megerősödjön. A gyermeki tehetség felkarolására, kibontakoztatására készüljön fel tudatosan tervszerűen gazdag módszertani repertoárral.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködik az ágazati jogszabályban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel, nevelési tanácsadó fejlesztő pedagógusaival, ill. gyógypedagógusokkal.

- Építsen a gyermeki motivációra, nyitottságra, vetesse észre a gyermekkel a világ szépségeit, érdekességeit, ismertesse meg őket Dunaharaszti környezetével, középületekkel, a Duna parttal, gyönyörködjenek együtt a karácsonyi kirakatokban, a feldíszített városi utcákban, mert ezek az élmények lesznek a forrásai a szülőföldhöz való kötődésnek.

3. AZ ANYANYELVI NEVELÉS, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

Az anyanyelvi nevelés az óvodában komplex folyamat, minden pillanatban jelen van. Minden gyermek beszédfejltségét meghatározza a környezet. Az óvodának, fejlesztési feladatai tervezésekor, a család, a környezet megismeréséből kell kiindulnia, és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejtenie.

A fejlesztés a gyermek élményeihez kapcsolódva, és tapasztalatszerzéssel egybekötve történik. Naponta szükséges időt, és lehetőséget kínálni a gyermekeknek, hogy az őket érdeklő gondolatokat, a velük történt eseményeket, vagy az átélt érzelmeiket szóban kifejezhessék. Elfogadó, biztonságos környezetben a gyermekek szívesen, és gyakran beszélnek.

A környezet példamutató, tiszta, szép beszéde mintát nyújt, és ösztönzést ad a gyermeknek a mintakövetésre.

A nyelvi helyzetek, mindig emberi helyzetek. Az anyanyelv dallama, ritmusa a beszéd gyökere. A gyerekekkel, a gesztus nyelvvel kombinált közléssel, jobban megértjük egymást.

A testtartás, a távolság felvétel, a mozdulat, a hangszín, a hangerő, a beszéddallam erős támpont. A ritmusosság, a gesztusnak, mozgásnak, szavaknak, szabályos ismételtetése. Ezek utalnak elsősorban a veszély, vagy biztonság helyzetekre, a vidám, vagy szomorú lelkiállapotokra. Az anyanyelvi nevelés kommunikációs nevelés is, amely magában foglalja a nonverbális kommunikációs technikákat, akár csak a szókincsbővítést a nyelvi kifejezések sokszínűségét.

A pedagógus feladata:

- A sokféle tevékenység során az anyanyelv gazdagságának megismertetése, a beszéd észlelés, megértés, beszéd reprodukció fejlesztése, (helyes légzés, tiszta kiejtés, kulturált kifejezések, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése.

-A pedagógus igyekszik felismerni, a gyermekek érzelmi állapotát, és szavakkal is elébe megy annak PL. Látom, elszomorodtál, haragos vagy, stb.

- Vegye természetesnek hogy 25-30 kisgyermek között mindig, jövés - menés, zaj van.

A viselkedés szabályozásával, tartassa meg ezt, a természetes határok között.

Saját magán kezdje a beszédfigyelem gyakorlását a puha hangszín, közepes hangerő és finom mozdulatok használatát. Ezt követelje meg a dajkától is.

- Az óvodapedagógus kommunikációja a dajkával példa értékű a gyermekek számára.
- Minősítő, javítgató megjegyzések helyett, a hozzátoldó, kiegészítő közlésformákat részesítse előnyben.
- A gyermekek anyanyelvi fejlődését folyamatosan kísérje figyelemmel.
- A német nemzetiségi, kétnyelvű nevelő munka során, a pedagógus feladata, hogy megvalósítsa a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A két nyelv, magyar, és német nyelv használata során, a német nemzetiségi program alapján, a gyermekek nyelvismeretéhez igazodik.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK:

Az óvodában a teljes nyitva tartás alatt, óvodapedagógus végzi a nevelő munkát, és foglalkozik a gyermekekkel. Elfogadó, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek, a szülő, és más felnőttek számára. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Csoportonként két óvodapedagógus, két műszakban, általában heti váltásban dolgozik. Az óvónők mindegyike rendelkezik a törvényben meghatározott szakirányú végzettséggel, többeknek van két diplomájuk, szakvizsgájuk. A továbbképzési kötelezettségének mindenki eleget tett, rendszeresen részt veszünk a különböző pedagógiai témával, óvodai neveléssel kapcsolatos rendezvényeken. Többen tagjai az Országos Óvodapedagógiai Egyesületnek. A nevelésben, gondozásban segítségükre van, a jól képzett, gyermekszerető dajka, aki mindig a csoportjában, vagy annak közelében tartózkodik, valamint a szintén szakképzettséggel rendelkező pedagógiai asszisztensek. (1011. évi CXC törvény Nkt)

A csoporthoz tartozó három felnőtt valamint a három csoportonként egy pedagógiai asszisztens együttműködése, azonos nevelési elveik kialakítása, alapvető feltétele, a kiegyensúlyozott, eredményes nevelő munkának.

A migráns családból érkező gyermekek identitását erősíti, és a többi gyermekkel megismerteti a migráns gyermek kultúráját, segíti az elfogadásukat, befogadásukat.

A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléshez, szakszerű fejlesztéséhez, a jogszabályban előírt speciálisan képzett szakembereket vesszük igénybe, akik, az óvodában foglalkoznak a rászoruló gyermekekkel.

Óvodánkban olyan óvodapedagógusokra van szükség, akik, gyermek szeretők, jól képzettek, együttműködésre képesek egymással, és a szülőkkel, emberi, és erkölcsi tekintetben példamutatóak.

Olyan dajkákra és pedagógiai asszisztensekre van szükség, akik, gondoskodóak, szeretettel, gyengéden fordulnak a gyermekekhez, ismerik a csoport szokásait, a pedagógusok elvárásait, alkalmazkodóak, együttműködőek. A pedagógiai asszisztens a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást könnyíti meg az óvodapedagógus számára. A sikeres, eredményes nevelőmunka megköveteli a gyermekekkel foglalkozó szakemberek együttműködését, összehangolt munkáját.

A kisgyermeknevelés, igen fárasztó, teljes emberi figyelmet igénylő, a pedagógus egész személyiségét igénybevevő munka. A legmagasabb szintű, humán szolgáltatások egyike, ezért minden megbecsülés megilleti az óvodapedagógusokat, és dajkákat és minden gyermekekkel közvetlenül foglalkozó szakembert.

TÁRGYI FELTÉTELEK:

A Dunaharaszti Mese Óvoda két feladat ellátási helyen folytat kisgyermeknevelést. A Dunaharaszti Mese Óvoda, mint székhely, valamint a Napsugár Óvoda, mint feladat ellátási hely. A két intézményben összesen 18 óvodai csoportban látjuk el az óvodai nevelési feladatokat. A székhely feladat ellátási helyen jelenleg 12 vegyes korösszetételű óvodai csoport működik, míg a tagintézményben 6 csoport, melyek részben homogén, részben vegyes csoportok. A székhely Mese Óvoda 2009-ben került bővítésre, illetve felújításra, ezáltal korszerű, minden igényt kielégítő infrastruktúrával rendelkező épületben végezhetjük a nevelő munkát.

A Napsugár tagóvoda,- bár az elmúlt évben ott is megtörtént az energetikai korszerűsítés-korántsem rendelkezik olyan adottságokkal, mint a székhely intézmény. Központi fekvése, tágas, játékeszközökkel jól ellátott, árnyas udvara azonban mindenképpen pozitívum. A csoportszobák mérete az épület belső állapota illetve elrendezése azonban nem mondható ideálisnak. (Kis alapterületű csoportszobák, közös öltözők, mosdók, szűk közlekedők)

Tornaterem létesítésére műszaki okokból nem kerülhetett sor.

Játékokkal, korszerű eszközökkel valamennyi óvoda megfelelően ellátott. A kisgyermeknevelés feltételei, feladat ellátási helyenként adóttak, de más- más lehetőségekkel.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A kompetencia alapú program csomag használata, adaptálása, a nevelő munka során, erősen hat az óvodai élet megszervezésére.

A homogén életkorú csoportok szervezése során, a maximálisan ajánlott létszám a 25-30 fő.

A heterogén csoport vagy vegyes életkorú gyermekek estén, az ajánlott maximális létszám 20-25 fő.

Azokon a feladat ellátási helyeken, ahol a szoba mérete kevesebb gyermek befogadását teszi lehetővé, ott ezt figyelembe kell vennünk.

SNI gyermekek csoportba sorolásánál, csoportonként egy, maximum két sajátos nevelési igényű gyermek nevelésére vállalkozhatunk. Ebben az esetben a csoport létszáma nem lépheti túl a 25 főt, mert a magasabb létszám, már túl megterhelő lenne, a sajátos nevelési igényű gyermekek számára.

A HH és HHH gyermekek elosztását igyekszünk arányosan megoldani.

A heti-rend kialakítása az óvodapedagógusok feladata. A nevelés tudatos, tervszerű tevékenység, ezért igényli a bizonyos mértékig előre elgondolt tervezést. A kompetencia alapú program tevékenységeit tervezi, különböző fejlettségű gyermekek számára, sok gyakorlási lehetőséggel.

Az óvoda napirendjét úgy szervezzük, hogy folyamatos legyen, és hosszabb, rövidebb idő intervallumban, egymást fedő tevékenységek is szervezhetőek. (pl. 8-9 óráig, vannak, akik tízóraiznak és vannak, akik játszanak).

Az óvodai napirend kialakításának legfőbb szempontja, hogy a gyermekek szükségleteihez igazodjon, és a játékra minél több időt biztosítson. Kerüljük a felesleges várakoztatást.

Az óvoda szervezeti keretében, a gyermek nincs időhatárok közé szorítva, van ideje elmélyedni a tevékenységekben.

A gondozási tevékenységekre fordított idő, a gyermek önállóságának növekedésével egyre rövidül, ugyanakkor nő, a játékra, és a játékba integrált tevékenységekre fordított idő.

Délelőtt során tervezik az óvónők a gyermekek együtt működőképességét, feladattudatát fejlesztő, változó időtartamú csoportos tevékenységeket. (NAP-TÁR-HÁZ, testi nevelés.)

A folyamatos napirend következtében, a gyermekek egyénileg, vagy kisebb csoportokban párhuzamosan több tevékenységet folytatnak egyszerre.

(Pl. 8-9óráig tízóraiás és játék, az óvónő fogadja az érkezőket, alakítja az étkezés szabályait, szükség esetén segít a játszó gyermeknek.

Közben a dajka a mosdóban várja, segíti, vagy felügyeli, a különböző higiéniai ismeretekkel rendelkező gyermekeket, és a pedagógustól kapott útmutatás alapján, segít elsajátítani minden gyermek száma az alapvető és helyes tisztálkodási, testápolási szokásokat. Ebben a szervezésben a gyermek önkiszolgáló módon terít, és étkezik, gyakorolja azokat a képességeket, melyek majd a naposi munkához lesznek szükségesek.)

Napirend a Mese Óvodában

6.00-7.00 gyülekezés pedagógus felügyeletével, szabad játék

7.00-9.30 Játék, gyermekek fogadása, szülőkkel kapcsolattartás, rövid információ csere, beszélgetés, személyes percek, tisztálkodás, gondozás, tízóraiás, mozgás

9.30-11.45. Játék, tevékenységek szervezése, készségfejlesztés, kísérletezés, megfigyelés, mozgásos tevékenységek, környezetünk, és a világ megismerése, játékos tanulás, gyermeki munka gyakorlása, testápolás, mesélés, dramatizálás, bábozás, éneklés, zenehallgatás, öltözködés, szervezett, és szabad mozgásos tevékenységek, testnevelés, rajzolás, festés, kézimunkázás, levegőzés. A gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő 5-35 perces csoportos foglalkozások szervezése. (NAP.-TÁR.-HÁZ.)

11.45-13.00 Terítés, tisztálkodás, ebéd, teremrendezés, ágazás, öltözködés készülődés a csendes pihenőhöz

13.00-14.30 Mesehallgatás, vagy altatódal hallgatás, pihenés, alvás

14.30-17.00 Fokozatos felkelés, tisztálkodás, öltözködés, teremrendezés, önkiszolgálás az uzsonnához, játék, készségfejlesztés, levegőzés, gyermekek hazavitele, szülőkkel kapcsolattartás

17.00-18.00 pedagógus felügyeletével szabad játék összevont csoportban

Napirend a Napsugár Óvodában

6.00-7.00 gyülekezés pedagógus felügyeletével összevont csoportban szabad játék

7.00-9.00 Gyermek fogadása, egyéni fejlesztés, játék, ábrázolás kézimunka,

9.00-9.30 tizórai (tisztálkodás, teremrendezés, terítés, étkezés, fogmosás)

9.30-11.45 A gyermekek együttműködését fejlesztő csoportos foglalkozások, 5-35 perces időtartamban, játék, mese képességfejlesztés, mesehallgatás, mozgásos játékok a szabadban, séta, levegőzés

11.45-12.00 készülődés az ebédhez gondozási feladatok (tisztálkodás, terítés, önkiszolgálás)

12.00-13.00 Ebéd, teremrendezés, készülődés a csendes pihenőhöz mesehallgatás

13.00-14.30 (15-ig) Csendes pihenő

14.30- (15.00) Felkelés, öltözködés, mosdóhasználat, uzsonna

15.00-(15.30) Játék, szabadon választott tevékenységek fokozatos hazamenetel

16.30-18.00 Összevont csoportban, játék, szabadon választott tevékenységek pedagógus felügyeletével

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Kapcsolat a családdal

Az óvoda a család mintájára szervezett intézmény. A gondoskodó bánásmódra, és a testvéri kapcsolatokra hasonlító légköre, érzelmi, hangulati jellemzői tehetik elfogadhatóvá a kisgyermek számára. A kisgyermekes szülők élete nehéz. A nyugdíj korhatár emelése megfosztja a kicsiket a nagymamák fészek meleg gondoskodásától.

Az óvoda a családok életét tiszteletben tartja, abba illetéktelenül nem avatkozhatunk bele, a szülők felelősségét nem vállalhatjuk át.

A gyermek viselkedése, intelligenciája, kapcsolatviszonyai, érzelmi élete, szokásai főként a családi minta szerint formálódnak. Az óvoda megerősít, és ott segít, ahol tud.

A szülők többsége szívesen együttműködik egy játszós, mesélős óvodával, ha megismeri a játék, a mese, és a tevékenykedés jelentőségét, és képesség fejlesztő hatását. Szívesen hívjuk meg a különböző programjainkra a ráérő szülőket nagyszülőket, akik aktívan részt is vesznek ezen alkalmakon. (Séták, kirándulások, Márton-napi felvonulás).

Szülői értekezletet évente 3 alkalommal tartunk. Ezeken megismertetjük a szülőkkel az óvoda programját, tájékoztatjuk őket a csoport eddigi fejlődéséről, és a következő időszak nevelési feladatairól.

Az óvónők rendszeres időközönként, valamint igény szerint tartanak fogadó órákat, melyeken a gyermekekről konkrét információt cserélnek a szülőkkel. A családokat csak meghívásra, vagy szükség esetén látogatjuk meg. A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, és a szülőket a fejlődésről informáljuk. Iskolába lépés előtt a gyermekekre vonatkozó megfigyeléseket kinyomtatjuk, és a szülőnek átadjuk.

Kapcsolat a bölcsődével:

A gyermekek egy része bölcsődéből érkezik az óvodába. Évente május hónapban egyeztetünk a bölcsődével, tájékozódunk az onnan óvodába jelentkezők várható számáról. Az óvónők ellátogatnak hozzájuk, és egy játékos délelőttöt töltenek a bölcsődés gyermekekkel. Számítunk a bölcsődei gondozók tapasztalataira, és információira, a gyermekekhez történő közeledés megkönnyítése érdekében.

A gyermekek óvodai fogadására, befogadására, elfogadására, saját innovációt készítettünk, melyet e program 2. számú mellékleteként helyeztünk el.

A 2013-2014 tanévtől kezdve ezen innovációnkat felülvizsgálva és bővítve Óvodanyitogató Családi délután címmel óvodai rendezvényt szervezünk. Ezen rendezvény elsősorban az újonnan felvett gyermekeknek és szüleiknek szól, de természetesen a régi óvodásaink részvételére is számítunk. Ez a kötetlen, a gyermek és szülő együttes részvételén alapuló program segítheti az óvodakezddést, hiszen bepillantást enged az óvodapedagógusok által szervezett sokféle tevékenységbe, és egyben alkalmat teremt a szülők számára is kapcsolat kialakítására, eszmecsereére.

Kapcsolat a pedagógiai szakszolgálat intézményeivel:

Nevelési Tanácsadó:

A gyermekek problémáinak felmérése, általában a tanév kezdetén történik. A logopédiai foglalkozások, és a grafomotoros fejlesztések az óvodában történnek, a szülő jóváhagyásával. Az intenzív fejlesztések helyéről, idejéről a nevelési tanácsadó szakemberei a szülővel közösen döntenek.

A gyógypedagógus jelenléte nélkülözhetetlen minden olyan esetben, amikor enyhe fokban fogyatékos SNI gyermekek integrált óvodai nevelése folyik.

A szakember speciális területe, a fogyatékoság fajtájának függvénye. Ezt a feladatot, óvodánkban a nevelési tanácsadó szakemberei látják el, amennyiben a speciális ellátáshoz nincs kompetenciájuk, ebben az esetben az óvoda az önkormányzat segítségével az utazó gyógypedagógus szükségletet megszervezi, és fizeti. Az óvónőtől átvett gyermek felügyeletéről a fejlesztő szakember gondoskodik.

A szakemberek segítségével, a sajátos nevelési igényű gyermek nem fejlődik.

Az SNI gyermekek vagy a HH és HHH gyermekek fejlesztéséhez, amennyiben ez szükséges, a nevelési tanácsadó szakemberei egyéni fejlesztési tervet készítenek, melyben a célt, feladatot, és tevékenységet rögzítik. A tudomásunkra jutott információkat átadjuk a szakembereknek.

Gyermekjóléti Szolgálat:

Szoros együttműködést ápolunk a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, mert előfordulhatnak olyan helyzetek, mikor az azonnali összehangolt együttműködésünk megelőzheti, vagy megszüntetheti a krízis helyzetet. Telefonon azonnal jelezzük a probléma helyzetet, a szülőt a szolgálathoz irányítjuk, majd írásban is jelezzük, az intézkedés szükségességét. A gyermek érdekében valamennyi információnkat, feltevéseinket megosztjuk a szolgálat munkatársaival, és az átadható információk tekintetében ugyanezt elvárjuk tőlük. Rendszeresen részt veszünk a jelzőrendszeri értekezleteken. Gyermekvédelemért felelős kollégánk a tanév elején felméri az óvodába járó egészségügyi, vagy szociális okok miatt hátrányos helyzetű gyermekeket. Ezeknek a családoknak a figyelemmel kísérése egész tanév során folyamatos.

Kapcsolat az egészségügyi szervekkel, gyermekorvosokkal, védőnőkkel, szakorvosokkal:

A gyermekorvosok, és a védőnők folyamatosan végzik a gyermekek egészségügyi vizsgálatát, testi fejlődésük nyomon követését.

A szükséges információkat átadják a gyermekkel foglalkozó pedagógusnak, óvodavezetőnek.

A védőnő látogatja az óvodát, és elvégzi a szükséges egészségügyi ellenőrzéseket, esetleges járványügyi, vagy járvány megelőzési feladatokat.

Az óvodapedagógusok, és az óvodavezető feladata a kapcsolattartás minden olyan esetben, amikor egészségüggyel kapcsolatos egyeztetés, információkérés, és információ átadás szükséges.

A kapcsolat rendszeres az Önkormányzat által biztosított szakorvosokkal, akikkel a szükséges egyeztetések biztosítottak.

Kapcsolat az általános iskolákkal:

Az iskola az a szervezett intézmény, ahol az évekig óvott, gondozott, nevelt, és szeretett, tanulásra éretté vált gyermekeink képességeit szakszerűen tovább fejlesztik, nevelik, és tanítják őket.

Az iskola nem az óvoda felettes hatósága, esetleges kudarcainak áthárítását nem vesszük magunkra. A gyermek úgy készül fel legjobban az iskolás korra, ha játék közben formálódik a gondolkodása, ügyeskedhet, kiélheti a mozgásvágyát, és nem örlik fel a figyelmét számára még unalmas, értelmetlen feladatokkal.

A helyi iskolákkal jó kapcsolatot ápolunk, a tanítónőket szívesen látjuk az óvodákban, és az óvónők is szívesen látogatnak el az iskolába.

Információinkkal segítjük egymás munkáját.

A kompetencia alapú program bevezetése óvodánkban, és az iskolában a biztosítéka annak, hogy az óvodásaink érdekes, színes, gazdag iskolai életben vehetnek részt.

Az iskola megismerését a 3. számú mellékletben szereplő 1 hetes iskolába készülünk, projekt segíti

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Óvodánk rendszeres kapcsolatot tart a Városi könyvtárral és Művelődési Házzal, Laffert Kúriával.

A gyermekeknek szóló rendezvényeikről meghívók, plakátok útján értesülünk, melyeken alkalmanként részt veszünk.

Ezeken a tanulmányi kirándulásokon a Város intézményeinek megismerésén kívül, a gyermekek olyan viselkedéskultúrát is elsajátítanak, melyek a későbbiek során kialakíthatják a felelős könyvtárhasználatot, a könyvek a kultúra, a művészetek iránti érdeklődést.

Kapcsolat a nemzetiségi szervezetekkel, Önkormányzattal

Óvodánkban kétnyelvű német nemzetiségi nevelést folytatunk, rendszeres kapcsolatot tartunk a Német nemzetiségi Önkormányzattal, a Tájházzal, a Német Ifjúsági hagyományőrző Egyesülettel. Rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett rendezvényeken, óvodásaink szerepléseikkel színesítik ezeket a programokat. (Szüreti felvonulás, Német nemzetiségi Fesztivál).

Az NIDH által szervezett Márton-napi lámpás felvonuláson való részvétel óvodai életünk immár több évre visszatekintő hagyományává vált.

A kapcsolattartás felelőse, szervezője a Nemzetiségi tagóvoda vezető.

Kapcsolat a hitoktatókkal

Az óvoda a – Köznevelési törvény 4§. (4) bekezdésében szabályozott- fakultatív hit, és vallásoktatással kapcsolatos feladatai ellátása során együttműködik, az érdekelt egyházi, vagy az egyház által megbízott jogi személlyel.

Óvodáinkban biztosítjuk, hogy a gyermekek részt vehessenek a fakultatív hitoktatáson.

Lehetővé tesszük, hogy a hitoktató az óvoda eszközeit, egyes helyiségeit munkájához igénybe vegye, előzetes egyeztetés után.

A hitoktatás módjáról, formájáról, helyéről, és idejéről tanévenként megállapodunk.

Az egyházi jogi személy feladata, a hitoktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása, és ellenőrzése, a jelentkezés megszervezése, a foglalkozások ellenőrzése.

Továbbá, a hitoktató feladata, hogy a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő tartalmakat közvetítse, tekintettel legyen a gyermekek életkori, és egyéni szükségleteinek kielégítésére, és a gyermekek óvónőtől való átvételétől, a csoportba visszaviteléig, vagy a szülőnek történő átadásáig, a felügyeletükről gondoskodjon.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodai élet tevékenységformái: a játék, a vers, mese, ének, énekes játékok, zenehallgatás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, a világ tevékeny megismerése, munkajellegű tevékenységek, mozgás.

Az óvodai élet valamennyi tevékenység formája a gyermeki szükséglet kielégítése érdekében szervezzük, hogy a kompetenciáik fejlődhessenek. A legfontosabb területe, a játék, és a külső világ megismerése céljából kezdeményezett, és szervezett tevékenységek köre. A játék és a külső világ megismerésére szervezett tevékenységek során, a kompetencia alapú program ajánlásait alkalmazzuk.

JÁTÉK

A játék a gyermek személyiség fejlesztésének leghatékonyabb eszköze.

A játék motivációja a gyermek számára a belső szükséglet, és készlet, amit kívülről irányítani, vezetni, szabályozni nem lehet. A gyermek a játékba, mint formai keretbe viszi bele – kifejezetten rejtetten- belső történéseit, érzelmeit, vágyait.

Különböző pszichikus funkcióinak működése, a felszínen játékként jelenik meg. A játék szabad cselekvések sorozata. Nem az eredmény, teljesítmény, a végtermék a fontos, hanem maga a folyamat.

A játék valóságos, de nem valóságos. A valóságból származó élmény maradványokon, tapasztalás elemeken alapszik. Valóságos tárgyak, eszközök felhasználásával folyik. A gyerek tudja, hogy játszik, mégis összemosza a valóságot, és az elképzelhetőt, nem állít éles határokat közéjük, könnyedén közlekedik az egyikből, a másikba. (pl. koronával, paláttal játszó kislány, minden további nélkül teríti meg az asztalt, ha eljön a tízórai ideje).

A játékra nem érvényesek a valóság idő, és térbeli korlátai. Időtartama a valóságos történelméhez hosszabb, és rövidebb is lehet: az egyszeri bármennyig ismétlődhet, bármi, bármikor lejátszódhat.

Nincsenek valóságos térbeli határok sem. Sok minden megtörténhet egy helyen, és a legegyszerűbb játéktörténelméhez is, lefolyhat térben szétszórva.

A játékot ennek ellenére többnyire téri elhatároltság, zártság jellemzi.

Piaget, aki az értelmi fejlődés szempontjából vizsgálta a gyermekek játékát, gyakorló, szimbolikus, és szabályjátékokat különböztetett meg.

A gyakorló játék indítéka a funkció öröme, az én csinálom „diadalmas érzése, mely az érzékszervi, mozgásos intelligenciának felel meg.

A szimbolikus, szerep játékban, a behelyettesítés, a tettetés, a kitalálás dominál. Megjelenik a „mintha „tudat.

A szimbolikus sémák kialakítása, ismerkedés, próbálgatás, ismétlés, áthangolás, változtatás, benyomások, és érzelmek erősítése, és az osztályozás során történik meg. A gyerek, elraktároz, rögzít, és újraértelmez.

Az indulatok, vágyak, feszültségek áttételek útján haladnak, a jelentések a „mintha,- összefüggések „csatornáin vándorolnak.

A konstrukciós és a szabály játékok viszonylag későn 5-7 éves korban jelennek meg. A társak elfogadása, a másik szempontjainak tudomásul vétele, és némi kezűgyesség szükséges hozzá.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, közben felfedezi környezetét, megismeri önmaga lehetőségeit és korlátait.

E tevékenység közben fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmek világa, erősödik akarata, kitartása, szabálytudata.

Fejlesztő hatással van a játék a nagy, és a finom mozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre.

Ezért célunk, a szabad játék mind gazdagabb feltételeinek alakítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása, indirekt módszerekkel, a gyermekek optimális személyiség fejlődésének érdekében.

Az óvodapedagógus feladata a játékban.

- Tudatos, biztosságot nyújtó jelenlét

- Olyan lehetséges játszópártnér, akit érdekel, amit a gyermekek játszanak, játszópártnér tud lenni annak, aki igényli ezt.

- Beavatkozására akkor van szükség, ha a játék veszélyessé, vagy agresszívvá válik
- Feladata a szabad játék feltételeinek biztosítása (hely, idő, eszköz), a belső terek tagolása a különböző játékok kibontakoztatása érdekében, és a terek átváltoztathatóságának biztosítása
- Inspirálja a gyermekeket a játékelképzelések megbeszélésére, segíti a gyermekeket a játékkal kapcsolatos jelzések szinkronizálásában.
- A HH, HHH, és SNI gyermekek beilleszkedését a játékba, fokozottan támogatja a pedagógus, és a spontán párbeszéd helyzetekben mintát nyújt. A vezető egyéniségek kommunikációs stílusát megfigyeli, a gátlásos gyermekek gátlásait oldja pl. ölbeli játékok kezdeményezésével.
- A csoport egészére nézve a konfliktuskezelés, asszertív, kommunikációs stílusának nyelvi formáit gazdagítja, (tud nemet mondani, saját érdekeit képviselni, mások agresszióját pl. csúfolódást, verekedést megfelelően kezelni)
- Az udvaron, teraszon biztosítja az évszak által nyújtott lehetőségek kihasználását, és a szobai játék folytatásának lehetőségét
- Biztosítja a közös, óvodai tapasztalatszerzés lehetőségét
- A gyermek aktuális fejlettségi szintjét nyomon követi, egyénre és csoportra szabottan tervez, indirekt módszereket alkalmaz.

A társas kapcsolatok formálása, együttműködés fejlesztése, interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésséggel, önértékeléssel, önérvényesítéssel, önbizalom formálással kapcsolatosan, és a gyermeki játékban megnyilvánuló kommunikációt megfigyeli.

- A szabad játék elsődlegességét biztosítja a szülővel együttműködve
- Mintaértékű kommunikációt folytat, a csoport, és egyénre szabott szokások normák hangsúlyozásával
- Pozitív visszajelzéseket alkalmaz a (metakommunikációval jelez, látom, értem, fontos nekem, örülök neki, hogy jól érzitek magatokat), közös eszközkészítés, játékokkal való bánásmód, rendrakás feladatteljesítés során.
- A megfelelő csoport légkört biztosítja, elfogadó, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális –interkulturális szemlélettel.
- Szükség esetén intervenciót gyakorlatot valósít meg, szorosan együttműködik az SNI gyermekek fejlesztését végző szakemberekkel és a szülővel
- A közösségi élet, a játékszabályok, normáit gyerekekkel és szülővel közösen formálja, a gyermeki véleménynyilvánítás, és döntés képességet erősíti, különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire.

A szobai, és udvari játék szabályait folyamatosan gyakoroltatja, különös tekintettel a baleset megelőzésre.

- Az óvodapedagógus egész nevelői ráhatásának részeként, hat a játékra: van, amikor szemlélnie kell a játékot, van, amikor hagyni kell a gyermeket a problémák megoldásában, van, amikor segítenie kell, van, amikor közbe kell avatkoznia, van, amikor együttes játékok,(óvónő és gyermek), jelenti a legnagyobb örömet.

A játék eszközök: Az óvoda által biztosított eszközökön kívül, a játékhoz adott többlet meghatározó elemei, a közösen készített eszközök, a sokféleképpen használható anyagok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert, egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök.

Ennek a többletnek, a nevelő értéke, indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen. Megerősíti a gyermeki kreativitást, önkifejezést, alkotókedvét, a közös tervezés, együttműködés, interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

VERS, MESE

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mesehallgatás, a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége.

Különös beszédhelyzet, amely erős, önkéntelen, tartós figyelmet vált ki. A jó mese, vers szövege, hangzásban, ritmusban, stílusban, hangulatban, képi erőben messze felülmúlja a hétköznapi beszédünket.

A mese, a dal, és a vers, a nyelv ünnepi ruhája. Képileg, és ritmikailag megformált tartalom.

A mese az egésznapos, óvodai zajban a csend szigete. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában (elaborációs hatása van) és teljes világképet, világ magyarázatot ad.

A mese régi, kezdetleges formájában a kultúra küszöbe előtt bolyongó ember epikája volt. Minden irodalmi megnyilatkozás őse. Elbeszélő jellegű műfaj, át meg át szöve lírai, és drámai elemekkel.

Tárgya a csodás elemekkel ékesített történet, melynek forrása az érzelemtől átfűtött képzelet, és félelmet, akadályt nem ismerő akarat.

Alapmotívuma, a történés kiinduló pontja, valami megrázó érzelm: szeretet, harag, öröm, szomorúság. Cselekményét a jó, és a rosszakarat, összecsapása viszi előre.

A mese rámutat arra, hogy ember, és ember- ember, és természet, szorosan összetartozik.

A világban egyetlen rendszer működik: a szerves, alkotó természet.

A mese az emberről szól, aki erősen koncentrálna figyel önmagára, és a természeti világra.

Ez a kétirányú figyelés- befelé, az ember belső világába, és kifelé a természet apró és kozmikus jelenségeire,- adja meg a cselekményének végletes feszültségét, varázslatos hangulatát.

A népmesékben az ősképzetet ismerjük fel. Minden emberre érvényes tulajdonságokat, állapotokat magukba sűrítő, szimbolikus alakokat.

A mese világképe kozmikus, technikája szubjektív, a célja szociális, és ezek az ismervei egybecsengenek a gyermek igényeivel.

Benne a szépség változatos megnyilvánulási formáival találkoznak, s a bájos, az idilli, a tetszetős, a harmonikus épp úgy jelen van költői képeiben, és nyelvében, mint a groteszk, a tragikus, a diszharmonikus, a komikus, humoros, és főszerepet kap benne, a csodás elem.

Az óvodás korig, a gyermekek átéléseiben a világ többnyire kusza, kaotikus, s mivel a káoszról, és a rendről még nincs fogalmuk, ezért a világot ilyennek is fogadják el.

A cselekvés, a benyomások hézagait kitöltő képzelet, és az érzelm, magával sodorja a gyermek, bimbózó, okfejtő képességét.

A kisgyermek nem tud racionálisan gondolkodni, belső világuk korántsem mindig idilli, hanem sokszor zavaros, vad, büntudattal terhelt, szorongó.

Ebben a rendcsinálásban, az olyan mesék segítenek, amelyek szimbolikus képekben mutatják be a növekedés, és a független lét kihívásának állomásait

Kisgyermek korban azért szeretik az igazi nagy meséket, mert nem az itt, és most világról szólnak, hanem általános érvénnyel beszélnek arról, hogy embernek lenni mindenkor küzdelem és kaland.

A mese, tudást közvetít az életről.

A mese hatása megjelenik a rajzokban, a játékban, a beszédben, a gyermek és az óvónő egymásra hangolódásában.

Összetartoznak, mert közös élményük van, egy nyelven beszélnek.

A vers ősi formájában, kitáncolt, kiénekel, lantpengetéssel kísért szöveg volt. A beszéd zenei elemeire épül. A görögök lábdobbantással kísérték a vers sorait. Innen származik a hosszú és rövid verslábak elnevezés.

A Kalevala ének mondói, egymással szemben ülve, kezüket egymás kezébe kötve, lassú, ringó mozgással kísérve dalolták, mondták a páros sorokat, rúnákat.

A kisgyerek is ugrál, tapsol, forog, labdát ütöget a versre, vagy enyhén ringatja magát. Játék, szöveg, dallam, mozgás, beszéd ritmus, és hangulat megbonthatatlan egységet alkot. Az igazán életkorukhoz illő verseket, (népi gyermekmondókákat, verses játék szövegeket,) nagyon gyorsan megtanulják a gyermekek, mert a játék lendülete sodorja a szöveget,

A bábszínház, az első színházi élmény.

Az ősi színház fogásaival, az alakoskodás erőteljes eszközeivel, (mozgás, színek, fény, hang, stilizált megjelenítés, amely nagy teret ad a képzelet kivetítő munkájának) mély hatással van a nézőre.

A mese, vers, a gyermeket erős belső aktivitásra, vagy játékos cselekedetekre serkenti, és a másik emberhez kapcsolja. Egyértelműen olyan beszéd, ami örömet vált ki. Társas élmény. Nem az írott, hanem a mondott, és meghallgatott szóval, valamint a szavakon túli, érzelmi, és mozgásos megnyilvánulásokkal hat. Közvetítője a felnőtt vagy a nagyobb gyermek.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képzettársítást jelenít meg.

A kisgyerek számára a leghatékonyabb tanulási forma, az élő embertől való, úgynevezett szociális tanulás, páratlan lehetősége. Csak akkor hatásos nevelő eszköz, ha a felnőtt a gyermeknél sikert, tetszést arat, ezért az óvónő elsősorban a gyermekekre figyeljen.

Mivel a művészi hatással rokonfolyamatról van szó, a mesét, verset mondó és azt meghallgató, figyelő, részt vevő gyermek a legfontosabb. Az érzelmi biztonság, és elfogadás légkörében, ami megfelel a gyermekek szükségleteinek, és pillanatnyi állapotának, a jól kiválasztott mese, vers élménnyel, a teljes gyermeki személyiségre lehet hatni. A hatás hosszú távra érvényes, és egyéni.

Az óvónő feladata:

- feladata, a mese, vers kiválasztása, figyelemmel a multikulturális, és interkulturális nevelés megvalósítására. **Amikor verset, mesét választunk, értékkel bánunk.** A kiválasztás alapja az, hogy tisztázza a viszonyát a saját kultúrájához, és törekszik ízlése kimunkálására.

A kultúrában, minden értékünk a jó ízlés, a hagyomány tisztelet, és a jövő építés elfogultságaiból származik. A jó minőség, és a tiszta arányok adnak határozott arculatot annak, amit közvetítünk. Lehetőségeinknek pedig határt szab a gyermekek életkora.

-- A versek, mondókák ismételtetése, a nyelvi öröm, nyelvi játszódás élményére törekedjen, a gyermek versmondó kedvét ne rontsuk színpadiassággal, a felnőttek szórakoztatására, vagy hivatalos, szervezett szerepeltetéssel, szavaltatással, mert ez a vers személyességét, és játékosságát teszi tönkre.

A kisgyermek az ünnepléstől csodát, örömet és felszabadult jó kedvet vár, nem feszültségtől terhes deklamálást.

- A pedagógus figyeli a gyermekek egyéni megnyilvánulásait, és állandó beszéd kapcsolatban van a csoporttal

Akkor jár el helyesen, ha hallgat, meghallgat, beszél, és mintát ad az utánzásra, ha mozdulataiban, cselekvéseiben a legömbölyített, puha eljárásokat részesíti előnyben, kerüli, a merev, hideg beszédstílust, inkább kivár, minthogy szóözönnel, erőszakos sürgetéssel teremtsen rendet, csendet.

- Az irodalmi élményből fakadó, beszédfejlesztő módszereket változatosan alkalmazza, (meseprodukció, drámajáték, dramatizálás és bábjáték, elbeszélések, képolvasás, anyanyelvi játékok, spontán és szervezett beszélgetések)

ÉNEK- ZENE, ÉNEKES JÁTÉK

A mondókák és gyermekdalok témája, ritmusa, a hozzájuk tartozó játékok rítusai, és térformái szoros összefüggésben vannak a természet változásaival. A mondókák, dalok témája a környező világgal való beszélgetés: a nap, a Hold, a csillagok, az eső, a különféle növények, és állatok megszólítása.

Mágikus jelentéséről ma már kevesen tudnak, de régen, a táltos feladata volt, a megfelelő időjárás, szertartások segítségével történő alakítása.

Régen a természetben élő ember számára fontosak voltak a környezet változásai, és a hozzájuk való, időben történő alkalmazkodás. Felkészültségük alapja volt a természet megfigyelése, változásának megismerése, mert ez biztonságot jelentett számukra. A változások szabályos időközönként történtek, ritmusuk, sorrendjük volt.

Az ember felismerte az égitestek járása, és a Földön lezajló események közti összefüggéseket. Énekes és ritmus játékaink őrzik ezt a rendet és ritmust. A kettes ritmus kiemeléssel, ellentéteket lehet kifejezni PL. Hangsúlytalan-hangsúlyos, sötét-világos, fény-árnyék, halk-hangos.

Ha balról jobbra járunk, köralakításunk a Nap járásának irányába mutat, akárcsak a karikázók vagy az óramutató járása.

Az énekes táncos játékok egyik alap térformája a kör, az összetartozás legősibb kifejezője. A kör, különböző mozgása, jelentheti a zártságot, az egységet, a fejlődést, a teljességet. Dinamizmust, ellentétet elevenítünk meg a két kör ellentétes mozgásával, a gyorsuló ritmussal, irányváltoztatással, az ellentétes irányú járással.

A levegő és a víz mozgását idézzük a hullámvonalban járással. A kikeletet, az ébredő természetet varázsoljuk, befelé kerekítéssel, a kitekeredéssel, a spirális mozgással, a kapun átbújással, a szűkülő, bővülő térformával, a különböző forgásokkal.

A különböző térformákkal a néphagyományban varázsolnak.

Ezek terményvarázsló, termékenységvarázsló, gonosz űző, tisztulató adó, tavaszváró varázslatok voltak.

A legősibb időktől kezdve szoros kapcsolatban van a mozgás a zenével. A gyermeki mozgás sajátossága, első látásra a végtagokhoz, és a gerincoszlophoz kötött. Valójában az agyközpont végzi a helyzetelemzésüket.

Mind az agyközpont, mind az érzékelő rendszer kifejlődése, és biztonságos működésének kialakulása, hosszú éveket vesz igénybe.

A testi asszimetria, (bal-jobb oldal) ismeretét, tudatos érzékeléséig, így a fejlettebb mozgások kialakításáig, szintén hosszú út vezet.

Óvodás korban az agy tömege megközelíti a végső kifejlődését. A mozgás készségek egymás mellett, és együtt haladnak.

A motoros tanulás alapját, a gyermek erős mozgás igénye alapozza meg. Csont, és izomrendszere fejletlensége miatt, azonban a megterhelést nehezen viseli. Részben ez magyarázza, hogy az óvodás a tevékenységformákat sűrűn váltogatja.

Az önállóan végzett tevékenységekhez tökéletesebb mozgás, a mozgások koordinációja szükséges. A ritmus, az egyensúly érzék, a tér érzékelés, ebben az életkorban fejlődik a legintenzívebben.

Amikor a gyermeket ringatjuk, az egyensúly érzékével játszunk. Az egyensúlyérzet változásaival összefüggő, egyenletesen ismétlődő mozgások, a gyermek feszültségét oldják, a dallam pedig, érzelmileg nyugtatja meg. Ez a ritmikus mozgás, és dallam, így az egyensúly szervét, és a hallás receptorait is ingerli, fejlesztve a gyermek idegrendszerét. A ritmikus egyensúly játékok közül, kiemelkedik a járás.

Minél kisebb a gyermek, annál jobban igényli, a bizalmas távolságot. Szüksége van a felnőtt testének a közelségére, érintésre, simogató, és csiklandozó, hintáztató, ujj kiszámoló, fejet hajtogató, ölbeli játékokra.

A testi érintés örömmel párosul, segíti a testséma megalapozását. Bármely dalos, mondókás játék közben, óhatatlanul megnevezésre kerülnek a testrészek, mely elősegíti a test vázlat, test fogalom kialakulását. A testérezkeltető játékok egyik fő feladata az egyenletes lüktetés elsajátítása. Az agyi funkciók érését, csak fokozatosan, és nem erőltetett gyakorlással szabad fejleszteni.

Asztal mellett ülve játszunk ritmus játékokat, terményekkel, ujjainkkal, babzsákkal. E közben a térérezkelést is fejlesztjük.

Az énekes játék, az éneklésre történő mozgás, már feltételezi a jobb agyfélteke megfelelő fejlettségét. A személyiség fejlődését meghatározó érzelmi, és az ezzel összefüggő zeneiség, a dallam a jobb agyféltekében rögződik, míg a szöveg, a ritmus, a mozgás elemek a bal agyféltekében rögzülnek.

A népi gyermekjátékok szépségét a ritmus, a dallam, a harmonikus mozgás egysége adja.

A tánc, a mulatságos párbeszéd, és az ezekhez társult játékformák erősen hatnak személyiségére.

Az énekes játék fejlett egyensúly érzéket, magabiztosságot, választási, és döntési készséget, irány, és idő érzéket kíván, és közben fejleszti az esztétikai, viselkedési, és magatartási kultúrát.

Fontos szerepet kap a véletlen, a kiolvasók, a párválasztók során, s ez megfelelő feszültséget, motiváltságot is jelent.

Az ének zene, énekes játékok hatása a gyermek, nyelvi, kommunikációs fejlődésére is, jótékony hatással van. A régies formák, az ismeretlen népi szavak és kifejezések gazdagítják ismereteit és a nyelvi kifejező képességét.

Az óvodapedagógus feladata

-A dalok, énekes játékok, zenehallgatás anyagának kiválasztásánál, vegye figyelembe az óvodában használatos szakirodalmi gyűjtemények ajánlásait, vagy az ebből kialakított saját gyűjteményét használja.

- Az ölbeli, és testközeli játékok lehetőségeit használja fel, a beilleszkedési időszakban és a szocializáció során.

- A zenehallgatás anyagának kiválasztásánál, a nemzeti és etnikai kisebbség, és a migráns gyermekek igényeire is ügyeljen.

- Fontos feladat, a gyermekek beszéd, és zenei hallásának fejlesztése, különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd dramatisztizálása, énekes gyakorlása.

A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formáinak gyakoroltatása, az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.

Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játék helyzetekben, a felelgetős énekes játékok gyakorlásával.

- Zenei kreativitás fejlesztése, mozgás rögtönzés zenére, dallam, ritmus variációk kitalálásának ösztönzésével

RAJZOLÁS MINTÁZÁS KÉZIMUNKA

A tevékenység célja, hogy a gyermekek, szabadon kifejezhessék az élményeiket, fantázia világukat. Gazdagodjon a gyermek tér, forma, színeképzete, esztétikai igényessége, alakuljon a szép iránti nyitottságuk, igényességük.

A rajzolás, festést, kézimunkát, barkácsolást, az egész nap során lehetővé kell tenni. Amit készítünk, az többnyire játék kellék lesz.

A technikákat, az anyagokkal, és az eszközökkel való bánást, az óvónő megmutatja a gyermekeknek. Nem azt mondjuk meg általában, hogy mit csináljanak, hanem, ha szükséges, akkor segítünk abban, hogy hogyan, miből, mivel, lehet, valamit csinálni, elkészíteni.

Az elkészítés is folyamatos játék. Az eredményt nem minősítjük, hanem örülünk neki, vagy elégedetten szemléljük, gyönyörködünk benne, használjuk arra, amire szántuk.

Krétával, festékekkel, agyaggal, gyurmával, papírral, fonallal, fával, kővel, terményekkel, homokkal, vízzel játszunk. A természetes anyagokat igyekszünk előtérbe helyezni, mivel a természetes anyagok értékesebbek, más üzenetet hordoznak, mint a műanyag eszközök.

Sokféle vizuálistevékenység lehetőségét teremtjük meg a gyermek számára, melyből kedve, és igénye szerint választhat. Ebben az életkorban a tevékenység fontosabb, mint a produktum. Egyre több közös munkát, közös díszítő munkát készítünk, melyet az óvodában kifüggesztünk, hogy mások is megcsodálhassák, gyönyörködünk egymás alkotásaiban.

A pedagógus feladata:

- A gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Az eszközök biztonságos használatának, és technikájának megmutatása, megtanítása.
- Az ábrázoló, barkácsoló, kézimunkázó tevékenység lehetőségének biztosítása egész nap során.
- Bevonja a gyermekeket a csoportszoba díszítésébe, lehetőséget biztosít helyi szinten arra, hogy megismerhessen, megismerhessen műalkotást is, (helyi kiállítás, könyvtárban művészeti albumok nézegetése)

MOZGÁS

A mozgás célja a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Tájékozódásuk, alkalmazkodó képességük, személyiségük akarati tényezőinek fejlesztése a szabad mozgáskedv fenntartásával.

Az egészséges életmód szerves része a mozgás. A 3 évesek már birtokában vannak az alapvető mozgásformáknak: a járásnak, futásnak, bújásnak, csúszásnak, mászásnak, dobásnak, melyek a motorikus továbbfejlődés alapfeltételei.

A mozgásfejlődés szakaszai megmutatkoznak a mozgásvégrehajtás minőségében, pontosságában, a mozgáskombinációkban, teljesítményekben. Az óvodai testnevelés során érvényt kell szerezni egyéni képességek kibontakoztatásának a mozgásélmény sokirányú megtapasztaltatásával. Nem az iskolai testnevelési formák átvétele nyomán, hanem a játékban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága.

A mozgásos játékokban a gyermekek ötlet gazdagsága, kitartása figyelhető meg.

A kisgyermek a mozgásigénye kielégítésekor türelmetlen, azonnal szeretné utánozni a gyakorlatot, vagy kipróbálni az eszközt. A nagy létszám ezt sok helyen akadályozza. Vegyes csoportban különösen figyelni kell a szervezésnél, a baleset veszély megelőzésére, és hogy minden gyermeknek legyen elég lehetősége a mozgásra.

Az óvodás korú gyermek nagy mozgásigénye közismert. Ez nem csak biológiai adottság-például a fokozott oxigén szükséglet kielégítésére törekvés-, hanem a játék egyik lehetősége, és örömforrása is.

A gyermekek testedző játékaik a természetes mozgásokra épülnek, mert ezeket minden nehézség nélkül el tudják végezni. Járások, futások, kúszások, mászások, szökdelések, ugrások, dobások változatos formában építhetők be, az utánzásra ösztönző mozgásos játékokba. Különösen azokban az óvodákban, ahol nincs tornaterem, ott ezt a csoportszobában, és az udvaron célszerű naponta gyakorolni.

A sokféle mozgástapasztalattal, erőlködés nélkül növekszik a gyermekek teherbíró képessége. A változatos gyakorlat anyag, a hagyományos testnevelés foglalkozásoknál lazább, gyakori ismétlésével a gyermek erősebbé, ügyesebbé, bátrabbá, életrevalóbbá válhat. A játékos testedzés, hetente egyszer, a hét bármely napjára beépíthető az óvoda életébe. A játékos gyakorlatok időtartama a játék tartalmától, a gyermekek fejlettségétől, játékkedvétől függően 30-45 perc lehet. Az udvari levegőzés, hely kirándulás a játszótérre, vagy a parkba, adta keretek között is megvalósíthatóak a kiválasztott mozgásos játékok.

Az eszközök használata önmagában is elindítja a gyermekek fantáziáját, figyelmüket ébren tartja, újabb mozgásos játékok kitalálására ösztönzi őket. Az eszközök segítenek a mozgásanyag nehézségi fok szerinti differenciálásában, s a kisebbek is ügyesedhetnek ugyanazzal a játékeszközzel

A játékszerek segítenek a mozgásanyag nehézségi fok szerinti megkülönböztetésében. A kisebbek ügyesedhetnek, úgy, ahogy tudnak, tapogathatják, ráülhetnek, belebújhatnak, nézegethetik, majd rövidesen elérkezik, az én is kipróbálhatom időszaka.

Az egyensúlyozó gyakorlatokra sokféle lehetőség nyílik kerítés mentén lépegetve, járdaszegélyen egyensúlyozva, széken, padon lépegetni).

Egyéni, és kis csoportban játszó gyermekek is igénybe vehetik az egyensúlyozó eszközöket.

A szökdelés sokféle változatával is ügyesedhetnek. Ezekkel az apró mozdulatokkal készítjük elő a bonyolultabb mozgásokat. Másszanak föl és le a bordásfalon, mászókán, dobják el, és kapják el a labdát, babzsákot. Ugráló kötelezzenek, focizzanak, ugró iskolát játsszanak az udvaron.

Amikor csak lehet, a testnevelést az udvaron, jó levegőn végezzük. Szervezéssel, túl sok magyarázással az óvónő ne töltse az időt, ne várakoztassa a gyermekeket feleslegesen. A kisebbeket ne unszolja, hagyja, hogy önként kapcsolódjanak be a gyakorlatokba, amikor már felkészültnek érzik magukat.

Mondókára, zenére is improvizálhatnak ritmikus mozgást. A mesékből is vehet a pedagógus ötleteket (utánozzuk a macska mozgását, a medve cammogását), ez élénkebbé teszi a gyermek kedélyállapotát. Engedjen teret az óvónő az egyéni megoldásoknak, de irányítson is, amikor szükséges. E kettő egyensúlyát teremtsse meg.

A mozgásfejlesztés a nagymozgások, és a finommotorika képességek fejlesztését szolgálják. A nagymozgáson belül a futást és a különféle járásokat, kis, és nagy lépésekkel, különböző irányba fordulásokkal, változó szélességű sávok között, különböző tárgyak megkerülésével, és átlépésével, változó tempóval gyakoroljuk.

Az ugrások gyakorlásánál a távolugrás, magasugrás, ugróiskola, és a különböző alakú térbe ugrások (kör, négyszög), szökdelések, és a mélyugrás adja a mozgásfejlesztés anyagát.

A csúszás, kúszás, mászás különböző tempóban, irányokban, különféle helyeken, és tárgyakon a gyermekek természetes mozgásának erősítését szolgálják.

A szem-kéz koordináció fejlesztését szolgálják a célba dobó játékok, labdával, babzsákkal, karikákkal, a kugli játékok, és a labdajátékok. A szem-kéz koordinációt fejlesztik még a karikába belépés, kilépés, beugrás, kiugrás, és az ugrókötelezés.

A pedagógus feladata:

A 3-7 éves korúak testi fejlődésének ismeretében, az óvodások megfelelő mozgás fejlesztéséhez illeszkedő játékok kiválasztása, gyakorlási lehetőségének biztosítása.

Törekednie kell, a gyermekek differenciált mozgásszükségletének kielégítésére, a mozgás örömeinek ébrentartására.

Mindennap biztosítania kell a tervezett, vagy spontán mozgás lehetőségét, törekedve a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A külső világ tevékeny megismerése során, a környezeti tapasztalatszerzésre helyezzük a hangsúlyt, mely a gyermek kompetenciáinak erősödését segíti. A tevékenységek változatosak,

sokszínűek, komplex jellegűek, mivel a tevékenységek során egy-egy témát minden oldalról megközelítünk.

A gyermek miközben megismeri környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Felhasználjuk ehhez a mesélés, versmondás, bábozás, dramatikus játékok, rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás, barkácsolás, éneklés, énekes játékok, táncolás, mozgás, zenehallgatás, művészeti alkotásokban gyönyörködés, kísérletezés, megfigyelés, gyűjtögetés, rendezgetés, elemi matematikai műveletekkel játszás valamennyi lehetőségét. **A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak a birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.**

A kompetencia alapú nevelés során saját projekteket valósítunk meg, melyek a program mellékletében megtalálhatók. Projekteket ezen kívül is kidolgozhatnak, és megvalósíthatnak az óvónők, ezzel is színesítjük a nevelő munkát.

Továbbá, a naptár felhasználásával összefüggő, jó gyakorlatot is vettünk át, mely a részképesség zavaros, a HH, HHH, és az SNI gyermekek kompetenciafejlesztését jelentősen segíti, és ez a 4. számú mellékletben található.

A pedagógusok feladata:

Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő időt, alkalmat, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak kialakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését, a környezet alakításában. A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformák kialakítására, megszilárdítására.

„A komplexitásra törekvő nevelés alapelveinek érvényesítése az óvodai környezeti, fenntarthatóságra nevelés folyamatában, elsősorban az irodalmi- anyanyelvi-kommunikációs, zenei, vizuális neveléssel és a játékkal való koncentrációs lehetőségen keresztül történik. A komplexitás vonatkozik a gyerekek aktivitásának, kíváncsiságának, érdeklődésének, motiváltságának, kreativitásának fenntartására és kielégítésére is és a közösségi nevelés, a közösség és az egyén viszonyának megfelelő arányú alakítására, a megfelelő életvitel és az

egészséges életmód iránti igény alapozása, kialakítása is.

A Kompetencia Alapú Programcsomag a tematikáját a négy őselem a Tűz, Víz, Föld és Levegő köré építi. A heti tervezést ezen elemek nyolc témára lebontott anyagaiból állítjuk össze. Ennek középpontjában a képességfejlesztés áll, ami nagy segítséget jelent a heti tervező munkában. A külső környezet tevékeny megismertetésének témakörei három korcsoportra épülnek, a képességfejlesztés pedig három képességszintet különböztet meg. A komplexitás eddig, és ezek után is fontos eleme munkánknak, tehát a vizuális, zenei, irodalmi és mozgásos anyagot a kompetenciában meghatározott képességfejlesztés alapján, az adott hét környezeti témájának megfelelően, a saját anyaggyűjtésünk ötleteit is felhasználva állítjuk össze.

A külső környezet tevékeny megismertetésének célja, hogy a gyermekek, az őket körülvevő élő, és élettelen környezetről, tapasztalás útján szerezzenek ismereteket. Az óvodás korú gyermek emocionális lény, élmények és érzelmi kötődés nélkül nem képes a tapasztalatok elmélyítésére, tehát feladatunk, a megfelelő pozitív érzelmi viszony kialakítása. A tapasztalás módjainak változatos kialakítására is kiváló lehetőséget nyújt a kompetencia program, melynek megvalósíthatósága bebizonyosodott.

Az élő és élettelen környezet megismerésénél elsődleges feladat a település értékeinek felfedezése. A Duna-part, a Csatorna-part, Hókony természeti kincseinek bemutatása, a természet változásainak megfigyelése, az óvoda közvetlen környezetében található növények által. A természet védelmére nevelésben is a tevékeny részvétel, és játék általi tanulást emeljük ki, amit először az óvodai környezetben kezdünk el (madáretetés, környezetünk tisztasága).

A külső környezet tevékeny megismertetésének anyagát, melynek feldolgozása korcsoportonként, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaitól függően változik, a következő táblázat foglalja össze

		Kapcsolódó témakörök
Tűz: október 1. – december 31.	ősz	időjárás, öltözködés, természeti jelenségek, növények állatok, jeles napok, ünnepek, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
Víz: január 1. – március 31.	tél	időjárás, öltözködés, ünnepek, család, jeles napok, állatok télen, növények, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
	tavas	időjárás, öltözködés, természet ébredése, növények, állatok, ünnepek,

Föld: április 1. – június 30.	z	néphagyomány, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó matematikai tartalmú tapasztalatszerzés, közlekedés
Levegő: július 1. – szeptember 31.	nyár	időjárás, öltözködés, növények, állatok, ünnepek, néphagyomány, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
	ősz	természeti jelenségek, növények állatok, jeles napok, ünnepek, egészséges életmódra nevelés, az ehhez kapcsolódó matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A munka, olyan önként, és szabadon választott tevékenység, mely valamilyen belső, vagy külső szükségletből indul ki, és valódi, kézzel fogható eredménye van.

Ez az eredmény az óvodában a gyermek, vagy az egész csoport számára fontos, mivel segíti a különböző feltételek megteremtését, illetve a jelenlegi feltételrendszert tovább fejleszti.

Az óvodás számára a munka is játék.

Kezdetben, az önmaga komfort érzetét segítő munkák kapnak hangsúlyt, és a nagyobb gyermekeknél pedig már, a másokért végzett munka is megjelenik.

A közösségért végzett munkajellegű tevékenység feltételeit a déli étkezés adja. Megterít társainak, étkeznek, majd az étkezés befejezésénél, mindenki önkiszolgáló módon fejezi be az ebédet.

A gyermek a jól végzett tevékenység által nyújtott sikerélményt újra, meg újra, át szeretné élni. Az ágyak lerakásában szívesen segítenek a nagyobb gyermekek, és a terem átrendezés feladatait is szívesen vállalják.

A tízórai vajjas kenyér megkenésétől, a hiányzó játék eszköz elkészítéséig, a csoport szoba átrendezésétől, a babaruhák kimosásáig, sokféle munka elvégzésére nyílik lehetőség. Minden játék, és tanulási helyzetben benne van, a munka lehetősége. A kisebb és nagyobb gyermekek is szívesen vesznek részt a szalvétahajtogatásban, a játékok válogatásában, a fogkrém kiosztásban, és még sokféle feladat megvalósításában.

A kerti munka során, folyamatokban szerezhetnek tapasztalatokat, és ismereteket a gyermekek, a virágültetés, magvetés, száraz levelek, és szirmok összegyűjtése, a falevél gereblyezés, hólapátolás, gyermekméretű eszközökkel munka és jó játék.

A munkajellegű tevékenységeknél, fontos a szervezettség, és a jó minőségű, gyermekek kezébe való szerszámok, eszközök beszerzése, és biztonságos használatuk megmutatása.

A pedagógus feladata:

- a munkalehetőségek felismerése, felkínálása, vonzóvá tétele
- a munkavégzéshez szükséges attitűd formálása
- az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával, az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, óvása
- a tevékenységekhez kapcsolódó beszéd szituációkban különböző beszédformák mondatba foglalása, gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok- okozati összefüggések, műveletek megnevezése, és mondatba foglalása. (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései)
- A gyermekméretű eszközök, szerszámok biztonságos használatának megmutatása, Munkafolyamatok megismertetése.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai tanulás célja, a gyermek képességeinek, készségeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az Óvodában a tanulás tevékenységekben valósul meg, és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezet és időkeretben valósul meg.

A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és a fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási- tanítási módszerek dominanciájával történik.

Sokszínű, változatos cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek lehetőségét biztosítja a pedagógus. A tanulás lehetséges formái bővülnek a cselekvéses tanulással, és a felfedezéssel.

A kezdeményezett foglalkozás helyett, a kezdeményezett tevékenységi formák elnevezést használjuk.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A szervezeti keret, és időkeret megválasztása, a pedagógus feladata.

A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenység rendszerében, az óvónő megfelelő mennyiségű és minőségű segítséget biztosít.

A gyermeki kompetenciák fejlesztését biztosítja, a tanulási folyamatban érzelmek közvetítésével, a gyermek felé, a gyermeki érzelmek kinyilvánítására motivál az interaktív együttműködésben.

A pedagógus feladata a tanulást támogató környezet megteremtése, és a gyermekek előzetes tudására és ismereteire, tapasztalataira történő építkezés. A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretátadás, a gyakorlati, problémamegoldó gondolkodás elősegítője.

A tanulást személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti az óvónő.

FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁS KOR VÉGÉRE

A fejlődést belső és külső tényezők, hatások együttesen hozzák létre.

Embernél a belsőt, bizonyos testi- lelki programot értünk, amely velünk született, és az érés során kialakuló, belülről fakadó adottságok körét foglalja magába. Külső feltételek közé sorolandók, a társas élmények folyamán megszerzett tapasztalatok, készségek, nevelési-tanítási hatások.

Kisgyermekkorban az idegrendszer érése alapvető folyamat, főleg az érzékszervi működésekben, a mozgás fejlődésében és szabályozásában mutatkozik meg. Később képes lesz a gyermek a környezetét utánozni, a látottakat elraktározni, próbálgatni, ismételni, variálni és újat alkotni.

Egyre tökéletesebben, szervezettebben észleli a környező világot, és egyre céltudatosabb. De a teljes érés, - amely a lélek bonyolult rendszerének, a felnőttek által elvárt működését eredményezi - még nem következik be óvodás korban.

Az érés szerepe tehát a fejlődésben az, hogy képessé teszi a szervezetet újabb és bonyolultabb külső ingerek észlelésére, új tapasztalatok szerzésére. Az érés következtében a szervezet elébe megy a dolgoknak, új viselkedési alkalmat teremtve a gyermeknek.

A fejlődés külső tényezői a társas, emberi és a fizikai környezet. Az idegrendszer érése állandó inger éhséget eredményez. Az új, változó, és gazdag benyomásokkal való találkozás

örömforrás. Kielégíti a gyermek kíváncsiságát, tanulási vágyát, és viselkedésváltozást hoz létre.

A velünk született, és az érés során kialakuló belső erők (ösztönök, vágyak, indítékok) csakis társas helyzetekben érvényesülhetnek. A fejlődés a kölcsönös, és állandó egymásra hatás következtében jön létre. A szocializáció kétirányú folyamat, amely alkudozások fonalán halad előre. A gyerekek eleget kell tennie a felnőtt bizonyos igényeinek és kéréseinek, ugyanakkor ők is kívánságokkal és igényekkel lép fel a felnőtt környezettel szemben. Érdekes és változó visszajelzéseket szerez, melyek megerősítő hatásúak, további tapasztalatszerzésre, és tanulásra ösztönzik.

Piaget szerint a fejlődés lényege a biológiai adaptációhoz hasonló, alkalmazkodási folyamat, amely szüntelenül zajlik az emberben, mely során kialakulnak a szervezet és a környezet különböző egyensúlyi állapotai. Az értelmi fejlődésben két pszichés mechanizmus szolgálja az adaptációt: az asszimiláció és az akkomodáció.

Az asszimilációval a külvilágot alakítja önmagához a gyermek.

Az akkomodáció folyamatában pedig magát hasonlítja a külvilághoz, idomul az újhoz, igazodik a külső mintához. Az akkomodáció főleg a mintakövetésben, és az utánzásban érhető tetten.

E két folyamatnak a mozgató rugói a gyerek saját cselekvéseiben és a cselekvésekből keletkező tapasztalatokban keresendők. A cselekvés közvetítő folyamat. Kezdetben csak ennek segítségével képes arra a gyermek, hogy önmagát elkülönítse a tárgytól, és a másik embertől.

A cselekvéses tapasztalatok fokozatosan belsővé válnak, sémák, majd belső szemléleti képek, képzetek, végül pedig fogalmak alakjában megőrződnek. Az asszimiláció, és akkomodáció során, sajátos egyensúlyi állapotok keletkeznek, amelyben hol az asszimiláció, hol az akkomodáció hangsúlyosabb. A fejlődés lélektan mai álláspontja szerint a fejlődés alapvetően folyamatosan zajlik, de a látványos minőségi átalakulások többnyire rejtetten megvalósuló, hosszú átmeneti időszakok nyomán jönnek létre.

Nem minden funkció változik meg egy - egy gyermeknél ugyanazon időszakban. A különböző területek fejlődési tempója eltérő lehet. A gyerekek között tehát igen nagy egyéni különbségek léteznek, akkor is, ha biológiailag azonos korúak. Az iskolára az készít fel, ha előtte a gyermekekkel, kisgyermeki életükhöz illő módon foglalkozunk. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti beiskolázásra.

Az életben minden életszakasz egyformán fontos, létünk egy összegben van adva, minden tartalmával, előjelével és irányával, csak a megvalósulás formái változnak.

Iskolába lépés előtt, bizonyos testi érettséggel kell rendelkeznie a gyermeknek, és ennek meglétét az óvoda gyermekorvosa állapítja meg. A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A pszichikus érettség hiteles ismerői az óvónők és a szülők. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Érzékelése észlelése, differenciálódik.
- Megjelenik a szándékos bevésés.
- A szándékos figyelem időtartama és terjedelme megnövekszik.
- A figyelemmegosztás könnyebbé válik.
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.
- Gondolatait, közlendőjét mások számára érthető formában érthető formában képes kifejezni.
- Tisztán ejti ki a magán és mássalhangzókat, minden szófajt használ, mondatfajtákat alkot.
- Képes végighallgatni mások mondandóját.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről.
- Tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását.
- Képes tájékozódni térben és időben.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti, társadalmi környezethez való alkalmazkodás, az abban való eligazodás elemi feltételei.

A szociálisan éret gyermek a kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására.

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van.

- Kreatív, munkatempója önállósága, kitartása megfelelő a feladatok eredményes végrehajtásához.

A sajátos nevelési igényű gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségét a szakértői bizottság segítségével állapítjuk meg.

A pedagógus feladata, a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése, melyet az „Oviszolga „fejlődést nyomon követő, számítógépes programmal végzünk.

A gyermekek fejlődését a tanév során folyamatosan rögzítjük és a szülőket fogadó órán tájékoztatjuk. Az iskolába lépés előtt a dokumentumot kinyomtatjuk, és a szülő részére átadjuk.

A kiemelt figyelmet igénylő iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Differenciálás: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének elősegítése

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek típusai:

Tanulási problémákkal küzdő gyermekek:

- tanulási nehézséggel küzdők (lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi szociális, kulturális nyelvi hátránnyal küzdő).
- Tanulási zavarral küzdő (diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba)

Magatartászavarok miatt problémás gyermekek:

- visszahúzódó regresszív és depresszív viselkedésű (félénk, csendes, visszahúzódó)
- ellenséges, agresszív és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív).

Míg az előbbi típusnál eredményre vezethet a csoportos és párban folyó munka, a testreszabott differenciált egyéni feladatosztás, a motiválás, addig az utóbbi típushoz tartozó agresszív viselkedésű gyermeknél, hatásosabb az egyéni vállalások teljesítésének

pozitívumként való kiemelése. A megerősítés mindkét problémátípussal küzdő gyermekcsoport esetében motivál, segíti a beilleszkedést, a társak általi elfogadottságot.

Kivételes képességű gyermekek, tehetségesek:

- Intellektuális tehetség (különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, nyelvi stb.)
- Művészi tehetség (rajz, képzőművészet, zene, ének)
- pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyesség)
- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

A tehetségfejlesztés, tehetséggondozás a tehetség felismerésével azonosításával kezdődik.

A pedagógusnak a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet. A kivételes tehetségek jellemzői:

- megszállottság
- fokozott kritikai érzék
- állandó önelégedetlenség

A tehetségfejlesztés módjai közül az óvodában a gazdagítás- dúsítás módszerét alkalmazzuk elsősorban. A szülők figyelmét fel kell hívnunk arra, hogy tehetség ígéretes gyermekük számára milyen óvodai nevelési időn túli fejlesztési lehetőségeket célszerű igénybe venniük a gyermek számára.

A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A nemzeti köznevelésről szóló törvény (2011.évi CXCV törvény) a sajátos nevelési igényű-mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő- gyermekek, eredményes fejlesztésének biztosítására kiemelt figyelmet fordít. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó képesség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Fontos a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kiszakítása, a szükséges tárgyi és személyi feltételek

biztosítása, amelyek együttesen teremtik meg a napirend során a gyermek önálló cselekvésének lehetőségét. Fontos, hogy az állapotának megfelelő segítséget kapjon, nem kevesebbet, és nem többet annál, melyet állapota, aktuálisan igényel.

Az SNI gyermekek integrációjának megvalósításához, az alábbi szempontok figyelembevétele a pedagógus feladata:

- az új gyermek befogadásának a személyi és tárgyi feltételeiről gondoskodás
- Felkészülés az SNI gyermek fogadására: szakirodalom tanulmányozása, szülőkkel beszélgetés, orvossal, gyógypedagógussal konzultáció
- Felkészülés a tárgyi feltételek megteremtésére: akadálymentesítés, speciális szerek beszerzése, speciális játékszerek beszerzése
- Felkészítés: dajka, szülők és a gyermekcsoport felkészítése társuk elfogadására
- Szakember segítségével fejlesztési terv kidolgozása, és a pedagógiai terv kidolgozása
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése, (kognitív képességek, szocializáció, játék, kommunikáció, motoros képességek, önkiszolgálás, önállóság)
- Folyamatos együttműködés a szülőkkel és a szakemberekkel.

Az enyhén testi, és, vagy érzékszervi fogyatékos, vagy a többi gyermekkel együtt nevelhető SNI beszéd fogyatékos gyermekek számára az óvodai nevelés során, a fejlődés lehetőségeit, egyéni igényeik figyelembe vételével alakítjuk.

A gyengén látó gyermek, látásos megismerése hiányos, mozgása, és tájékozódási készsége, korlátozott. Óvodánk az épület adottságai miatt csak gyengénlátó kisgyermeket tud fogadni és ellátni.

Esetükben a látásnevelés, látásfunkciók fejlesztése, a mozgás és tájékozódó készség fejlesztése, és a meglévő látás védelme a pedagógus feladata. A látási kontroll hiányosságainak korrigálására segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását, gyakorlását. Kiemelt hangsúlyt kell helyezni az önkiszolgálás magtanítására a tárgyak és helyük megismertetésére, a higiéné, különösen a szem és kéz tisztántartására.

A hallásfogyatékos gyermek számára a világ hallásos úton történő megismerése akadályozott. Pedagógiai szempontból, a rosszul halló, de készülékkel jól korrigálható kisgyermek praktikusán hallónak tekinthető. A hallókkal történő együtt nevelésének kulcskérdése a szakszerű beszéd, gondolkodás fejlesztése. Egyéni anyanyelvi fejlesztésüket szurdopedagógus alapozza meg. Az óvodapedagógus szoros együttműködéssel segíti a tiszta

artikuláció fenntartását, a kiejtés automatizálását, szókincsük, verbális gondolkodásuk fejlesztését.

A mozgás fogyatékos kisgyermek, aki a társaival együtt nevelhető, önállóan, síkon képes járni gyógyászati segédeszköz igénybevételével, vagy a nélkül, ép értelmű, székletét, vizeletét visszatartja, darabos ételt önállóan, vagy kis segítséggel képes elfogyasztani. A mozgás korrekciója szomatopedagógus, gyógytornász alkalmazását igényli.

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy és finommozgások célirányos fejlesztése.

A beszéd fogyatékos gyermek logopédus szakember segítségét igényli.

A logopédus a beszéd, hang, nyelv és kommunikációs zavarban szenvedő gyermekek hátrányait csökkenti, szakszerű tevékenységével. A logopédus fejlesztő munkáját az óvónő a maga sajátos eszközeivel segíti, és a szülőt bevonja az együttműködésbe. Beszédfogyatékoság esetén fontos a megfelelő tapintat, sokat segít a mindennapos mondókázás, a beszéd dallamának, ritmusának kiemelése, az éneklés.

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását. A képességek részleges, vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény az általánosan használt pedagógiai módszerektől eltérő megoldásokat kíván. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

A pedagógus feladata:

- Elfogadó, eredményeket értékelő környezet kialakítása mind a társak, mind a nevelők részéről.
- Fogyatékoság súlyának, a gyermek aktuális állapotának megfelelő elvárások támasztása.
- A gyermek személyiségjegyeinek teljes körű figyelembe vétele.
- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres
- Alkalmazkodás az eltérő képességekhez, eltérő viselkedéshez
- Együttműködés a szakemberekkel, gyógypedagógus irányutatóit, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, terapeuta együttműködése szükséges.

GYERMEK és IFJÚSÁGVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI

TEVÉKENYSÉGEK:

Az óvoda óvó-védő funkciójából következik, hogy a gyermekvédelem része az óvodai nevelő munkának. Az óvoda, és az óvónők érzékelik először a gyermek problémáit, vagy a gyermek viselkedésében megjelenő családi problémákat, ezért az óvoda a gyermekvédelmi jelzőrendszer első, fontos területe.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

- prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése céljából, és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetéséhez segítségnyújtás, és együttműködés a gyermekjóléti szakemberekkel.

A pedagógus feladata:

- Elősegíteni a veszélyeztetett, és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését.
- Biztosítani a gyermekek megillető jogok, érvényesülését az óvodában, szükség esetén védő-óvó intézkedéseket kezdeményezni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A differenciált képesség fejlesztést megszervezni, a tehetséggondozást elősegíteni.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri az óvodalátogatást, jelzi, és keresi, a tartós hiányzás okát
- A prevenciót minden gyermekre kiterjeszti, a gyermekek megfigyelésével, bizalmuk és biztonságérzetük erősítésével, a szeretetteljes elfogadással, érdekeik védelmével.
- A gyermekvédelmi munka koordinálása, az óvónőkkel való napi kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelősök feladata.

A gyermekvédelem irányítása és ellenőrzése mindkét feladat ellátási helyen a vezető helyettesek feladata.

SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI AZ ÓVODÁBAN:

A folyamatos kapcsolattartás kezdeményezője, és irányítója a pedagógus. Szülői értekezletet nevelési évenként három alkalommal szervezünk, vagy ha szükséges, több alkalommal is.

Fogadó órákat 3 havonta ajánlunk fel, és minden olyan esetben, ha a szülő ezt igényli, vagy kezdeményezi.

A gyermekek fejlődését nyomon követjük, és erről a szülőt a fogadó órán részletesen tájékoztatjuk.

Iskolába lépés előtt, májusban írásban is átadjuk a szülő részére a gyermekek fejlődéséről készült kinyomtatott dokumentumot.

A rendszeres párbeszéd kialakítása és fenn tartása a gyermek érdekében fontos feladatunk, miközben arra is ügyelni kell, hogy feleslegesen ne terheljük a szülőket. A családok bevonása az óvoda életébe, igazodik a gyermekek és a szülők igényeihez, figyelembe véve a pedagógusok, és a gyermekek terhelhetőségét.

NÉMET NEMZETISÉGI HELYI PROGRAM

Óvodánk német kisebbségi nevelést is folytató kétnyelvű óvoda. A 18 óvodai csoportunkból jelenleg 3 csoportban folyik kétnyelvű – német és magyar – nevelő munka. Óvodánkban a nemzetiségi származású gyermekek nem hoznak nyelvismeretet, ezért munkánk során erre nem alapozhatunk. A szülők és nagyszülők is alig ismerik a német nyelvet, már csak dédszülők használják és ismerik a helyi tájnyelvet.

Nemzetiségi nevelésünk célja:

A német nyelv és kultúra közvetítése a gyermekek életkori egyéni sajátosságainak és az eltérő fejlődési ütemüknek a figyelembevételével. A gyermekek felkészítése német nyelv befogadására. Pozitív beállítódás és megalapozása az anyaországhoz. A beszédkézség és a nyelvi képességek fejlesztése a 3-6 éves kor pszichofizikai lehetőségei között.

Nyelvi feladataink az óvodai nevelés keretei között (egészséges életmód, érzelmi nevelés szocializáció). A két nyelven történő kommunikáció pszichés terhelést jelent a gyermek számára. Az óvónő feladata, hogy ezt a terhelést könnyítse a gyermeknél azzal, hogy a kezdeti időszakban a gyermekhez a saját anyanyelvén szól, kialakítva a gyermek biztonságérzetét, és optimális légkört teremtsen.

Olyan szokásrendszert alakítunk ki, mely során a későbbi időszakban lehetősége van a gyermeknek a német nyelv használatára a testi szükségleteinek, és mozgásigényének kielégítésére. Az óvónő személyes példamutatással alkalmat ad a gyermeknek a testápolási, öltözködési, étkezési, önkiszolgálási élethelyzetekben a német nyelv megismerésére, helyes alkalmazására.

A mosdóban, öltözőben történő tevékenységeket, kifejezéseket megismerik német nyelven, gyakorolhatják a testrészek, eszközök, ruhadarabok nevét. Megismerkednek az érkezések, önkiszolgálással, terítéssel kapcsolatos kifejezésekkel, az ételek nevével.

Az óvónő olyan szeretetteljes, elfogadó, barátságos légkört teremt, melyben a gyermeket pozitív hatások érik a kisebbségi nyelvvel való ismerkedés során. Támogatja az olyan baráti kapcsolatok alakulását, melyek a német nyelv megszeretetéséhez, gyakorlásához vezetnek. (pl. jól beszélő gyermek kapcsolatát a meg sem szólalóval).

Munkánk során figyelünk az egyes gyermekek jelzéseire (hangulat, visszahúzódás), mert ez a közösségi viszonyán túl jelzés a gyermek és a német nyelv közötti kapcsolatról. A mindennapi élethelyzetekben igyekszünk erősíteni a gyermekek tolerancia képességét, a

másság elfogadását. Közös nyelvi játékokkal, közös német nyelvű ismeretgyűjtéssel, közös ünnepek, séták, élmények során nyelvi benyomásokat és nyelvi tapasztalatokat szerzünk. Megalapozva az identitást.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

A gyermekek értik német nyelven az egészséges életmód szokásainak német kifejezéseit, ismerik a tárgyak eszközök nevét. Érdeklődően társaik, a felnőttek és a vendégek iránt, szeretnek óvodába járni, kialakult a pozitív beállítódás a német nyelv megismerése és használata iránt.

A kétnyelvű csoportok ünnepei:

A magyar nyelven történő ünnepeken (március 15-e kivételével) koruknak, és képességeiknek megfelelően német nyelvű felkészülést is szervezünk.

Az ünnepek német nyelvű tartalma:

- mozgásos játékok, német énekes és körjátékok, dalok, versek, mondókák, találós kérdések, helyi tájnyelvi rigmusok.

Csak kétnyelvű csoportban tartott ünnepek:

- Márton nap november 11. lampionos vonulás, kakaós uzsonna.
- Nepomuki Szent János napja: május 19. szülőkkel a városi tutaj úsztatáson vesznek rész a gyermekek.

Az óvodai élet megszervezése

Nemzetiségi nyelven maximum 20 fős csoportokban lehet eredményesen fejleszteni. A kétnyelvű csoportokban legalább egy óvónőnek jól kell ismernie a nyelvet, rendelkezzen német nemzetiségi diplomával.

Jelenleg 3 óvónő rendelkezik nyelvi neveléshez szükséges diplomával, és három a nyelv ismeretével, nemzetiségi származással.

A kétnyelvű gyermekcsoport szervezésénél figyelembe vesszük, hogy a súlyosabb beszédhibák gátolják (dadogás, hebegés megkésett beszédfejlődés) a nyelvi nevelést, ezért kerüljük a súlyosan beszédhibás gyermekek kétnyelvű csoportba sorolását, a szülőket felvilágosítjuk a káros követelményekről.

A napirend kialakítása megegyezik a magyar nyelvű csoportokéval, azzal a megjegyzéssel, hogy a napi rövid közös együttlétek német nyelven is szervezhetők, a gyermek nyelvismeretétől, terhelhetőségétől függően, és a gyermekek bármikor bármilyen szituációban alkalmazhatják a német nyelvet, melyet az óvónő részéről német nyelvű megerősítés, kommunikáció követ.

Tárgyi feltételek a nemzetiségi program megvalósításához:

A kisebbségi kultúráját tükröző környezet kialakításához szükséges tárgyak, eszközök folyamatos beszerzése az állam által biztosított nemzetiségi normatívából.

Német nyelvi készségfejlesztő játékok, német mesekönyvek, szakkönyvek, nyelvi CD lemezek, német újságok stb. beszerzése folyamatos a nemzetiségi normatívából.

A német nyelvi fejlesztés feladatai, tartalma a játék és játékba integrált tanulás során

A gyermekek a tevékenységek, játék során szereznek benyomásokat, tapasztalatokat, élményeket, ez által fejlődnek.

A szociális és intellektuális képességek fejlődését az óvoda kétnyelvű környezet felerősíti. Értelmi képességeik (észlelés, érzékelés, emlékezet, figyelem, képzelet, képszerű és szemléletes gondolkodás) leginkább a játék során fejlődnek. Ehhez társulnak az olyan szervezett szituációk, tanulási helyzetek, melyekben az óvónó irányítja a tapasztalatszerzést.

Az óvónó feladata: Évszakonként 4-5 nyelvi játékot kezdeményezzen. Segítse a nyelvi szituációk kialakítását a játék során. Folyamatosan fejlessze saját nyelvi kultúráját (önképzés, továbbképzés, szakirodalom követése). Beszéde a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, érthető legyen. Pozitív megerősítéssel motiválja a gyermekek nyelv elsajátítását. Kísérje figyelemmel a gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait, innen indítsa az egyéni fejlesztést, figyelembe véve az egyéni beszédfejlődés eltérő ütemét. Figyelünk a nyelvi keveredésre, halmozott előfordulásánál logopédus segítségét kérjük.

Lehetőségeket biztosít a gyermekek szókincsének, mondatalkotó készségének, kifejezőkészségének fejlesztésére, a passzív nyelvi ismeretek elsajátítására és aktivitására.

Nyelvi feladataink a képességek fejlesztése terén, melyeket a gyermeki tevékenységeken belül kívánunk megvalósítani.

Motorikus képességfejlesztés (mozgás, testnevelés, ének-zene)

- Sokféle mozgástevékenységben valósuljon meg a beszéd észlelés, és a beszédértésen keresztül a német nyelvi fejlesztés
- a sokféle mozgástevékenységben a megértés szemléletes segítségével elsősorban a passzív szókincsük gyarapodik.
- Változatos tevékenységeken keresztül sajátítsanak el aktív szókincsset, nyelvi kifejezéseket a nagy mozgások, a finommotorika, testséma, térorientáció terén

- zenei képességfejlesztésben aktív nyelvi szókincsük bővüljön a fogalom párok zenei hangszínek, hangszerek megnevezésével
- ismerkedjenek meg a német nyelv zenei sajátosságaival (zenei hangsúlyok, mozgásformák, speciális mozgások révén)
- zenehallgatás során hallgassanak népi-, és műdalokat, jellemző kórusműveket, hangszeres zeneműveket.

Rajzolás, mintázás, kézimunka:

Változatos technikák megismerése, gyakorlása során német szókincsük gyarapodjon az eszközök, műveletek, folyamatok megnevezésével, értsék meg a kéréseket, utasításokat.

Kommunikációs képességek:

Kommunikációs helyzetekben elsősorban a válaszadó szerepkör gyakorlására biztosítunk lehetőségeket.

Beszédészlelési és beszédértési feladatokban ismerkedjenek meg a német nyelv sajátosságaival. A német kultúrából ismerkedjenek meg rövid mesékkel, a versekkel, mondókákkal.

Kognitív képességek:

Tapasztalati úton gyűjtsenek nyelvi ismereteket az évszakokról, állatokról, növényekről, emberekről, és matematikai ismertekről.

A tapasztalás, emlékezés, megértés folyamataiban passzív és aktív szókincsük gyarapodjon. Az összefüggések felismerését kísérik egyszerű nyelvi kifejezésekkel. A nemzetiségi ismereteik bővüljenek, ismerték meg a nemzetiségre jellemző növényeket, szokásokat, ha lehet tájnyelven (pl. rozmaring, szőlőművelés, disznóölés). A szellemi kultúrából tapasztalás, és szemléltetés útján ismerkedjenek a helyi népviselettel, a tevékenységek során használjanak a helyi népviselettel, a tevékenységek során használjanak a nemzetiségre jellemző természetes anyagokat (szalma, toll, vessző, agyag, fonal). Az identitástudat megalapozásához ismerkedjenek a helyi szokásokkal, dalokkal, táncokkal (búcsú, német lakodalom).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- Ismerik, megnevezik németül a testrészeket, növényeket, állatokat, évszakokat.
- Életkori sajátosságuknak megfelelően hangmagassággal ismernek német és tájnyelvű dalokat, mondókákat, körjátékokat.

- Felismerik a német zene jellemzőit, alkalmazzák zenei tevékenységük során (jellegzetes mozgások, térformák, zenei hangsúlyok).
- Ismerik, megnevezik a jellegzetes népi hangszereket (szájharmonika, harmonika, fúvós hangszerek).
- Kézimunka során megnevezik németül az eszközöket, munkafolyamatokat, színeket.
- Tudnak a kommunikációs helyzetnek megfelelően viselkedni (egyszerű kérdések, válaszadási szerepkör). Különbséget tesznek a nyelvhasználatban (német, magyar) és pozitív viszony alakul ki bennük a német szokások, kultúra, anyaország értékeihez, tisztelik és becsülik.
- Részt vesznek német mesék dramatizálásában.
- Megneveznek tárgyakat, dolgokat, eseményeket németül.
- Németül számolnak, következtetéseket vonnak le egyszerű kifejezésekkel, szavakkal.

A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A játékok megfelelő minőségű, és elegendő mennyiségű pótlása, évente, mind a 18 csoportban szükséges, hogy a jelenlegi színvonalat megtarthassuk, illetve fejleszthessük.

A képesség fejlesztő nevelő munka, a korábbiaknál több eszközt igényel, melyek a kézimunka, barkácsolás eszközei, és évente, elegendő mennyiségben szükséges beszerezni.

Erre a feladatra, megoldást kell találni, hogy minden csoport rendelkezzen egy keret összeggel, azért, hogy az apróbb beszerzésekről az óvónő döntsön, és gondoskodjon.

A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követéséhez évente meg kell vásárolni az oviszolja számítógépes program használati díját, és minden csoportban el kell érni, hogy egy lap-top álljon a pedagógusok szolgálatában. Továbbá szükség van óvodánként mikroszkópra, homok-víz asztalokra, távcsőre, nagyítókra, aszalókra, villanyrezsókra, mágnesekre, melyek a kompetencia program megvalósításához szükségesek. A napi kézimunkához, barkácsoláshoz más egyéb eszközöket és anyagokat is alkalmanként be kell szerezni.

(PL. virágföld, cserepek, vetőmagok, tapétaragasztó, színes, és speciális kartonok, fonalak)

Felsorolásuk az 1. számú mellékletben található.

ÜNNEPEK AZ ÓVODÁBAN

Minden ünnepnek az a célja, hogy átemeljük a múltat a jelenbe, a mítoszt áthozzuk a valóságba.

Gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt igénye van arra, hogy a dolgoz, kicsit egyhangú hétköznapokat, jókedvű ünnepek váltsák fel.

Az ünnep tartalmát, fényét a hagyomány, és az együttlét szertartásai adják meg. Az utóbbi évtizedekben, a mindkettőhöz fűződő viszony meglazult, elbizonytalanodott.

Ennek következtében a felnőtt társadalom ünneplési szokásai elszürkültek, a külsőségek,- evés, ivás eltúlzása, sietős együttlét, érzelmi hiánybetegségek- miatt váltak jellegtelenné.

Az ünnepekre hosszan készülődünk. Az évszakok, és a néphagyományok lehetőségeit kihasználjuk. A családi, bensőséges szervezeti formákat részesítjük előnyben, kerüljük a kisgyermeknek fárasztó, nem hozzá illő nyilvános, színpadi szerepléseket.

A gyermekek részére szervezett ünnepeknél, nagyon fontos szempont, hogy ne szerkesszünk a felnőtt műsorok mintájára óvodai műsort, mert maga a minta, erre nem alkalmas.

Az óvodások számára, életkori sajátosságaiknál fogva, ünnep a Karácsony, az ajándékozás öröme, a családiasság miatt. Ünnep a Mikulás, mert illúziókeltő, és ajándékozó.

Ünnep a Húsvét, a piros tojás, a locsolkodás, az új keletű nyuszi mese okán.

Fontos ünnep számukra a saját születésnapjuk, amikor a felnőttek is kifejezik örömeiket, hogy szépen növekedett, okosodott a gyermek, megajándékozzák, éveinek számát jelképesen megjelenítik, a születésnap tortán az égő gyertyákkal.

A nemzeti ünnepeket a felnőtteknek kell tartalmasan megünnepelni, mert átélésükhöz, a közös múlt fogalmának, a történelmi időknek legalább minimális megértése szükséges, és az időfogalmának kitágítása, mely túlmutat, az egyén élet történésein. Ez egy sereg általános fogalmat, ismeretet, elvont jelentésű szót von maga után, aminek a felfogására az óvodás gyermek még éretlen.

Beszélhetünk a gyermekkel arról, hogy mit ünnepel ilyenkor a város, miért lobogózták fel a házakat, miért koszorúznak.

Március 15.-én általában színesebb a megemlékezés, mert ennek a hazafias ünnepnek, folklorizálódott hagyománya van. (lovasszázadok alakja, népdalok)

Az óvodai ünnep sok apró mozzanatból szövődik. A készülődés, épp úgy része az ünnepnek, mint, a beszélgetés róla, vagy az ajándéknak való örülés.

Már hetekkel előbb, készülődhetünk az ünnepre, eljátszhatjuk, mikulás zacskót ragaszthatunk, díszeket készíthetünk, az autósjáték út menti házaira, zászlót készíthetünk, a babaszobában nagytakarítást végezhetünk, kosarat alkothatunk, tojást festhetünk, kölnis üvegeket gyűjthetünk, kölnit szagolgathatunk, aktuálisan illő mesét mesélhetünk, vagy oda illő dalokat, népi játékokat játszhatunk, régi népszokásokról beszélgethetünk.

Magán az ünnepnapon, a feldíszített szoba, a csinos öltözködés, az ünnepien terített asztal, a rendkívüli napirend, és az óvónő figyelmes, gyöngéd, derűs viselkedése, az öröm, és a megelőlegezett szeretet, apró jelekben is megnyilvánuló, figyelmes kimutatása az igazi ünneplés.

A téli ünnepekhez több hetes projektet készítettünk, melyet a pedagógus használhat, módosíthat, aktualizálhat, és az alap projekt a program4. számú mellékletében található.

Mikulásvárás.

Ez az ünnep, meglepetés. Lehetőségektől függően, ha van arra alkalmas szülő, akkor beöltözik Mikulásnak, ha pedig nincs megfelelő jelentkező, akkor a családi mintára építünk, és a Mikulás nem jelenik meg. Az utóbbi esetben a Mikulásról fantáziálunk a gyermekekkel, beszélgetünk róla, vagy mesélünk róla. Nagyon várjuk. Ünnepipé varázsoljuk a csoportszobát. Levelet írunk, vagy rajzot küldünk a Mikulásnak.

Mikulás zacskót ragasztunk, vagy színezzük. Mikuláscsomagot állítunk össze a babáknak, Mikulásost játszunk. Megtisztítjuk a cipőinket, csizmánkat, mert ebbe rakja a Mikulás az ajándékot. Lerajzoljuk a mikulást, vagy elképzeljük a mikulást.

Advent, karácsonyi készülődés:

A karácsony a családé, a szenteste december 24.-én van, nem hozható előre. A készülődés egész hónapban folyamatos. Fenyő, mézeskalács, aranydió, és gyertya illatú. Adventi koszorút készítünk, minden héten meggyújtjuk a gyertyát. Gyönyörködünk a gyertya lángjában. Séta alkalmával megnézzük a karácsonyi kirakatokat. Adventi naptárt készítünk, apró ajándékokat húzunk. Búzát ültetünk Luca napján. Feldíszítjük a csoportszobát, karácsonyfadíszeket, és apró ajándékokat készítünk. A szülőket bevonjuk a készülődésbe, munka délutánt szervezhetünk, adventi koszorút, karácsonyi díszeket készíthetünk.

Farsang:

Mókás, bolondos délelőtt. A kisebbekkel megfigyeljük, hogyan készülnek az álarcok, egyénileg álarcot díszítünk. A nagyobbak, álarcot készítenek. A babaszoba lakóinak is készítünk jelmezeket, álarcokat.

Sutyorgunk, titkolózunk, hogy ki milyen jelmezbe fog öltözni. Feldíszítjük a csoportszobát, színes díszeket készítünk. Akinél, a család várhatóan nem tud jelmezt készíteni, az óvónő készít tartalék jelmezt.

Táncházi kazettát, gyermekdalokat hallgatunk. Mozgásos játékokat, és tréfás játékokat játszunk. Zenére mozgunk, táncolgatunk. Jelmezeinket megmutatjuk a többi csoportnak is.

Húsvét:

Beszélgetünk a húsvéti szokásokról. A hangsúly az előkészületeken van. Tavaszi nagytakarítást csinálunk a babaszobában, és a játékpoliccon rendezgetjük a játékokat.

Tojást rajzolunk, festünk, gyurmázunk, és díszítünk. Tojást vásárolunk a piacon, alkudozunk. Barkaágakat rendezgetünk a vázában, feldíszítjük. Locsoló verset mondogatunk, a kisfiúk meglocsolják a kislányokat. Kölnis üvegeket gyűjtünk, és szagolatósdit játszunk. Tojás cukrot keresgélünk az udvaron, a fűben. Fészket készítünk a nyusziknak.

Március 15.-e:

A gyermekek számára is átélhető, folklorisztikus hagyományokkal rendelkező ünnep. Gyönyörködünk a tavaszi virágokban. Nemzeti színű zászlót készítünk. Feldíszítjük az ablakokat. Katonásdit játszunk, nótáztatunk. Sétálghatunk a fellobogózott házak, emlékmű előtt. Csákót, kardot sodrunk újságpapírból. Huszárt, lovat nézegetünk képeken, beszélgetünk a szabadságról.

Anyák napja

Családi ünnep. Verssel, dallal, virággal, rajzzal segítünk abban, hogy ez a szép májusi nap otthon más legyen, mint a többi. Titkolódzunk, készülődünk, virágmagokat vetünk. A gyermekek kis versel, közös játékkal, dalokkal köszöntik fel az édesanyákat, nagymamákat. Az anyák napja ünneplése, az édesanyák köszöntése, sok családban már nem jellemző, így különösen fontos, hogy az óvodai rendezvények körében ezt az ünnepet megtartsuk.

Gyermeknap

Vidám délelőtt, vagy délután az óvodában, néha kirándulás a környéken. Kirándulás játékot is játszhatunk az óvoda udvarán, vagy valamelyik másik óvoda udvarán, vagy a közeli játszó téren. Énekes játékokat, szabály játékokat, verseny játékokat játszunk. Fagylalozunk, vagy süteményt eszünk a cukrászdában. Esetenként a szülők részvételével játszó délutánt, vagy gyermekrajz kiállítást, vagy kerti mulatságot szervezünk.

Iskolába lépők búcsúztatója:

Az iskolába lépésre már májusban, egy hetes projekt szervezésével készülődünk. Beszélgetünk az iskoláról, ellátogatunk az iskolába, iskolásost játszunk. Az iskolába menő gyermekeket, közösen, vagy csoportonként elbúcsúztatjuk. Versekkel, dalokkal, dalos játékokkal búcsúznak a kisebbektől. A nagyobbaknak ajándékot készítenek a kisebbek, (könyvjelző, fakanálbáb, iskolatáska papírdossziéból stb.) A rövid búcsúztatót követően, játékos, zenés uzsonnát szerveznek az óvónők, és a szülők közösen, ahol elbeszélgethetnek, elköszönhetnek egymástól.

Születés, és névnapok:

Az ünnepelt gyermeket felköszöntjük verssel, dallal. Kedvenc meséjét meséljük, és a kedvenc játékát játsszuk azon a napon. Kis ajándékot készítünk számára. Ez a nap róla szól. Különösen kedvesek vagyunk hozzá, éreztetjük vele, hogy fontos a számunkra, szeretjük őt.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK**A Mese Óvoda helyi nevelési programjának érvényességi ideje:**

2013. szeptember 1. napjától lép hatályba, és érvényessége határozatlan időre szól.

A Nevelési program értékelése, felülvizsgálata:

A program alapján megfogalmazott célok, és feladatok értékelése, felülvizsgálata, a végrehajtás ellenőrzése ötévente történik.

A Nevelési program módosítására akkor kerül sor:

Amikor jogszabály előírja.

Amennyiben a program megvalósulásának értékelésekor nyert eredmény szükségessé teszi.

Amennyiben a nevelőtestület egyharmada kezdeményezi.

Amennyiben a fenntartó elrendeli.

A nevelési program nyilvánossága:

A nevelési program megtalálható az óvoda honlapján, az irodában, az önkormányzatnál.

NYILATKOZAT

A HELYI NEVELÉSI PROGRAM NEVELŐTESTÜLETI ELFOGADÁSÁRÓL

A Mese Óvoda Helyi Nevelési Programját a feladat ellátási helyek nevelőtestülete megismerte, és elfogadta.

Dunaharaszti 2013. 08.31.

óvodavezető

munkaközösség-vezető

közalkalmazotti tanács

A Nevelési programot a szülők megismerhették. A jogszabályokban meghatározott kérdésekben véleményt nyilváníthattak.

Egyetértését nyilvánította, az SZMK nevében:

Dunaharaszti 2013.09.31.

SZMK vezetője

**A Mese Óvoda nevelési programját a Német Kisebbségi Önkormányzat megismerhette,
és a jogszabályokban meghatározott kérdésekben véleményt nyilvánított.**

Dunaharaszti 2013. 09. 31.

Német Kisebbségi Önkormányzat Elnöke